

APOCALIPSIS

Rán t'uti ra Jesucristo bi nu ra Xuua

Rám hman ra Jesucristo bi sih ra Xuua

¹ Nu'a Oja bi 'yut yá 'yɛhɛ i 'bɛcua ja ra häi. Janangue'a nu ra Jesucristo bá pɛhna n'da rám 'bɛhni mahɛts'i bi 'yurcä dra Xuuagä, rá 'yɛhɛgä, 'bɛ'a din ja. ² Nɛ nugä dra Xuuagä dí o't'ä ya 'bɛ'a gätho dín nugä, nɛ'a rám hman Oja nɛ'a rám hman ra Jesucristo i xiqui. Gätho dí o't'ä ngue da faɖi 'bɛ'a majuani din ja. ³ Dín johya gätho to'o da man'a 'bɛ'a nt'o't'i ua ja ra sɔcuɔ. Nɛ din johya to'o gätho da 'yɔde 'bɛ'a din ja. Nɛ din johya 'bɛ da 'yɔt'e 'bɛ'a gätho i mangua ja ra sɔcuɔ, nguetho him maya'a din ja 'bɛ'a gätho nt'o't'i ua.

I t'orpa ra sɔcuɔ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja yoto yɛ hnini

⁴ Nugä dra Xuuagä dí ot'ahɛ ra sɔcuɔ gätho yɛ 'yɛc'yɛi dim pɛti bɛ ja yoto yɛ hnini bɛ ja ra häi Asia. Oja di jɔp ahɛ nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ, guet'a Oja i 'bɛi nɛ mi 'bɛi, nɛ guet'a dim 'bɛi mazai. Nɛ rá Hogandahi Oja i juadi xɛn ho rá ts'edi, gue i 'bɛpɛ hapɛ di manda rá ts'edi Oja, i pɛn'nahɛ rán japi. ⁵ Nɛ bí pɛn'nahɛ rán japi a ra Jesucristo, nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ. Nu'a ra Jesucristo zai i mam majuani, nɛ rá mbɛdi bi dambɛni 'bɛ mi du, nɛ dim hmuts'ɛt'abi nɛ di manda gätho yɛ ts'ɛt'abi gue i 'bɛcua ja ra häi. Nu'a di huɛgahɛ nɛ bi yɔnjɛ nangue ma ts'oquihɛ, bi mberca ma mbɛihɛ nangue ran ts'o, nangue rá ji bi mbäm 'bɛ mi du bɛ ja ra pont'i. ⁶ Nu ra

Jesucristo bi 'dajɥ ra ts'edi dan ts'ut'abihɥ nɛ dam mbäjäɥ ga ørpahɥ rá 'bɛfi bɥ i ja rá ts'edi Ojä rá Ta. Nɛ nu'a ra Jesucristo din ja rá nuixte nɛ rá ts'edi høn'bɥ go njam'bɥ mazai. Nɛ hønt'a gam bɛmhɥ a ya. ⁷ Nuna ra Jesucristo guet'a ba ɛɛ ban 'yohɥ yɥ güi, nɛ gätho yɥ jä'i da nu. Nɛ gätho to'o bi ɥpi da nu, nɛ gätho yɥ jä'i i 'bɥcua ja ra ximhäi ɛmme din ja ra dumbɥi 'bɥ bi nu a. Majuani njabɥ din ja 'bɥ bá ɛɛ. Nɛ hønt'a gam bɛmhɥ a ya. ⁸ Nu ra Cristo bi 'yɛna: “Nugä ra mbɛdi däm 'bɥcä, nɛ njam'bɥ him mi 'bɥcä,” ɛn'a ra Hmu mahɛts'i nuixte rá ts'edi, nu'a i 'bɥi nɛ mi 'bɥi, nɛ i 'bɥi mazai.

Ra Xuua bi nu madq rá ts'edi ra Cristo

⁹ Nugä dra Xuuagä, ni cujɥ nanguɛ ra Cristo, dí ot'ahɥ ra sɔcuɥ ya. Nujɥ dí comhbɥ yɥn ɥnbi guín nuhɥ nanguɛ dí ɛc'yɛihɥ ra Hmu mahɛts'i. Nu'a Ojä di manda bɥ ja ma mbɥihɥ, nɛ ra Jesucristo bi 'dajɥ ra ts'edi ngue hin dadí xømbɥihɥ 'bɛ'a dí nuhɥ. Nɛ nugä dra Xuuagä dí ofädigä bɥ ja ra häi Patmos, n'da ra t'ɥhäi i ja bɥ ja ra dehe nguetho dí m mangä rá m hman Ojä nɛ dí mangä nanguɛ ra Jesucristo. ¹⁰ Nu'a ra pa domingo dán yä'be Ojä, nɛ 'bɛx bi bɛngä a rá ts'edi rá Hogandahi Ojä. Nɛ dá øcä n'da ra nde bɥ ja ma xuthä tengu'bɥ n'da ra thɥxi, ɛmme nts'edi thoho. ¹¹ Nɛ nu ra nde bi 'yɛna: “Nugä dra mbɛdigä nɛ hinjam'bɥ ngue him mi 'bɥcä, nɛ zai dí 'bɥcä.” Nɛ nu'a ra nde bi xicä, bi 'yɛna: “Gui 'yo't' ya 'bɛ'a gätho gui nu, nɛ gui pɛnpɥ 'bɥh yɥ 'yɛc'yɛi, gue'ɥ dim pɛti bɥ ja yoto yɥ hnini bɥ ja ra häi Asia, guɛpɥ ja ra hnini Efeso, nɛpɥ ja ra hnini Esmirna, nɛpɥ ja ra hnini Pérgamo, nɛpɥ ja ra hnini Tiatira, nɛpɥ ja ra hnini Sardis, nɛpɥ ja ra hnini Filadelfia,

neꝑꝰ ja ra hnini Laodicea.” ¹² Ne nugä dra Xuuagä 'bex dá nyꝑꝰgui ngue dín nde ga nugä to'o bin ya. Ne dá nugä yoto yꝰ lámpara ngue ra oro yú gua. ¹³ Ne dá nugä i 'bä inde bꝰ ja yꝰ lámpara ra Cristo, ngue'a bin ja'i ua ja ra ximhäi, mi he ra pahni xꝰm mba, i sꝰrꝰ ja yú gua, ne man thu't'i rá tꝰya n'da ran gꝰt'i ngue ra oro. ¹⁴ Nu'ꝰ yú xtꝰ tengu ra t'axca xide'yo, oque tengu ra t'axcase. Ne nu yú dä ꝑꝰmꝰ bi hyät'i tengu'bꝰ n'da ra sibi i sꝰ. ¹⁵ Ne nu'ꝰ yú gua, ꝑꝰmꝰ di fꝑꝰni tengu ra xit'ꝑꝰgui ra bronze di hoc ra sibi ne i pa nthꝰmꝰmi xꝰn ho. Ne nu'a rá nde tengu yꝰ dꝰthe xꝰn ngu ne nts'edi di hꝰ. ¹⁶ Ne mi o rán 'yꝰi yoto yꝰ sꝰ, ne bi bꝰxꝰ ja rá nde tengu n'da ra espada i yoho yú hꝑ't'i ngue din juꝰnbate. Ne nu'a rá hmi ꝑꝰmꝰ bi fꝑꝰni tengu rá ts'edi ra hyadi 'bꝰ bi hyuxyadi. ¹⁷ Ne nu'bꝰ má nugä, dá tꝰngä bꝰ ja rá gua tengu'bꝰ ya xtá tugä. Pꝰ nuna bi dosca rán 'yꝰi ne bi xiqui: “Yo guín su, nguetho nugä dra mbꝰdigä ne dran zeꝑꝰguigä, ne hinjꝰm'bꝰ him mi 'bꝰcä. ¹⁸ Nugä zꝰi dí 'bꝰi, guecä dá tugä pꝰ nuya guí nu dí 'bꝰcä ya, ne dam 'bꝰcä mazꝰi hꝰn'bꝰ go njꝰm'bꝰ. Ne i ja ma ts'edi gue dadí manda hapꝰ i pa ꝰ xꝰn du. I jagä ran sogui ngue ga xocpa ꝰ 'da, ne ga jurpa ꝰ mi'da.” ¹⁹ Ne bi xiqui, bi 'yꝰna: “Dami 'yo't' ya 'bꝰ'a gätho guí nu ya, ngue gätho i ja ya, ne'ꝰ gätho din ja m'bejua. ²⁰ Ga xi a ya 'bꝰ'a ní hmꝰpya i ja bꝰ man 'yꝰi, ngue yoto yꝰ sꝰ ne'ꝰ yoto yꝰ lámpara ngue yꝰ oro yú gua. Gue yoto yꝰ sꝰ, rá hmꝰpya ꝰ yoto yꝰm 'bꝰhni mahꝰts'i, gue di ze'ꝰ dim ꝑꝰti bꝰ yoto yꝰ hnini, ngue 'da'a n'danni yꝰ hnini i 'bꝰi. Ne nu'ꝰ yoto yꝰ lámpara rá hmꝰpya ꝰ yoto yꝰm ꝑꝰti yꝰ 'yꝰc'yꝰi hapꝰ zꝰi dim ꝑꝰti.”

2

Ram hma da hmam bu ja ra hnini Éfeso

¹ Nu'a ra nde bi xicä ngue ga o't'a n'da ra sœcuã, ga undä a ram 'bɛhni ngue i fãx u yu 'yɛc'yɛi bu ja ra hnini Éfeso. Ne nu'a ra sœcuã da hmam bu 'buɥ yu 'yɛc'yɛi. Nu yãm hmanse a gue i 'yo inde bu ja yoto yu lámpara, ne i o rán 'yɛi yoto yu sœ. ² Ne nu'a ra nde bi xi'u yu 'yɛc'yɛi bu, bi 'yɛna: “Dí paçã 'bɛ'a gãtho gá 'yøthɥ bu, ne dí paçã hangu nangu ra 'bɛfi gá 'yøthɥ. Ne dí paçã gue hin gán xømbui nangu ni 'bɛfiɥ. Ne dí paçã ngue xingui ts'u gadí jafu da 'yøt' ran ts'om'bäi n'da. Ne gá 'yãnhɥ 'da yuɥ hman u to'o ɛna yá 'bãihɥ ra Cristo, ne gá paɥmbu yu hyäte tho ho u. ³ Ne dí paçã gue hin gán xømbuiɥ ran unbi gá nuɥ, ne ra 'bɛfi gá 'yøthɥ nangu gá 'yɛc'yɛigahɥ, ne xingui ts'u gá 'yɛ'ts' ni t'ɛc'yɛihɥ. ⁴ Pɛ i ja ahɥ ts'u gue hin dí numanhogã, ngue gá 'yɛs'hɥ ts'u a guí bɛnjɥ ya ne hín gadín huɛjɥ. Ne hin guín jahɥ bu 'bu ra mbudi tho ho gá 'yɛc'yɛigahɥ. ⁵ Dami bɛmhbu ya hangu na ngu bi gã'a ni t'ɛc'yɛihɥ 'bu gmí 'yɛs'hɥ a gní bɛnjɥ ne gá 'yɛ'ts' nin huɛcatehɥ. Dami päh nin 'yomfɛnihɥ ya. Dami thojɥ a gmí øthɥ rá mbudi tho ho. Pɛ nu'bu guexta'a guí øthɥ, ga 'uecã n'da ra lámpara 'bu, ne him man ga ja ahɥ tengu'bu ra lámpara bu guí 'buhmbu, 'bu hin gui hoc nin 'yomfɛnihɥ. ⁶ Pɛ i ja ahɥ 'bɛ'a xun ho ts'u, nguetho n'dat'a díɥ bɛmhbu gue hin díɥ numanhohɥ a i øt'u yu nicolaítas. ⁷ Nu'bu i ja ni zaguhɥ, gui 'yøhmbu 'bɛ'a da xi ahɥ a rá Hogandãhi Ojã gãtho gyu 'yɛc'yɛihɥ. Ne nu'u to'o hin da thãpi nangu ran ts'o, ga undä ran t'ɛdi da za yuɥ dät'o

b_u ja ra za t'ɛmbi rá za ra temazai, gue i 'bäp_u 'b_u Oja," bi 'yɛn'a ra nde bi zoqui.

Ram hma da hmam b_u ra hnini Esmirna

⁸ Nɛ xø bi 'yɛngui: “Nuya gui 'yorpa ra søcuɔ ram 'bɛhni gue i fäx y_u 'yɛc'yɛi b_u ja ra hnini Esmirna. Nɛ gui xifi gue mam hmangä, guecä mi 'b_ucä 'b_u ra mbudi thoho nɛ dam 'b_ucä mazai, nugä dá tugä nɛ dá ndants' mahøn'a nɛ dí 'b_uhya, gui 'yɛna. Nɛ nu'a ra søcuɔ da hmam b_u 'b_uh y_u 'yɛc'yɛi b_u ra hnini Esmirna.” ⁹ Nɛ ɛn'a ra nde: “Dí pɔcä 'bɛ'a gätho nín unbi gui säh_u nanguecä. Nɛ dí pɔcä gue gy_u hyoyah_u b_u ja ra häi, pɛ x_un ngu i ja ah_u nangue Oja. Nugä dí pɔcä gue di c'aman'ɔ ah_u 'da y_u judío gue ɛnsɛ majuani y_u judío ɔ, gue nde da ma yú t'uhni Oja ɔ. Pɛ him majuani yú t'uhni Oja ɔ, pɛgue rá m pɛti ra zɪthu a i øt'ɔ. ¹⁰ Nɛ 'yo gui suh_u ran unbi gue mi ts'utho din ja ah_u. Gui 'yøhmb_u ya 'bɛ'a din ja ah_u, ngue gui nuh_u rán ts'äte ra zɪthu nu'b_u da jo ah_u 'da ah_u. Nɛ 'dɛt'apa guin nuh_u y_un unbi. Nɛ nu'b_u hin gui 'yɛ'ts' ni t'ɛc'yɛih_u madague'a gui tuh_u, gá tɔhmb_u x_un ho a ra te 'b_u. ¹¹ Nu'b_u i ja ni zaguh_u, gui 'yøhmb_u ya 'bɛ'a i xi ah_u rá Hogandahi Oja gy_u 'yɛc'yɛih_u. Nɛ nu'ɔ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, hin da mba b_u ja ran unbi mazai, nɛ hin di unba a ná yoho ran dɔte,” bi 'yɛn'a ra nde bi xiqui.

Ram hma da hmam b_u ra hnini Pérgamo

¹² Nɛ bi xic mahøn'a ra nde, bi 'yɛna: “Nuya gui 'yorpa ra søcuɔ ram 'bɛhni ngue i fäx_u y_u 'yɛc'yɛi b_u ja ra hnini Pérgamo, gue da mam b_u 'b_uh y_u 'yɛc'yɛi. Nɛ gui 'yo't'i 'bɛ'a dí mangä gue i jagä ra espada yoho yú hɛt'i. ¹³ Nugä dí pɔcä 'bɛ'a gui øth_u hap_u gui 'b_uhmb_u, guerp_u di manda ra zɪthu. Nɛ dí pɔcä gue

hin gá hyehmbu ni t'ɛc'yehu, xingui ts'u gá cɔnjɔ nu'bu mi mba ntho bu a ma hoga'yehɛ ra Antipas, gueru 'buh ra zithu. ¹⁴ Pe i ja ahɔ ts'u a gue hin dí numanhogä, nguetho i 'bu i 'da ahɔ i ten rán xädi ra Balaam, nu'a ran 'yohɔ gue bi xänba ra Balac 'be'a da 'yøt'e gue da hyät'u yu israel. Nu ra Balac bi xih yu ja'i da den yün gopa yu hmite, ngue da zi 'be'a bi mbøspa u, ne da 'yøt' ran 'yomt'ɛni. ¹⁵ Ne i 'bu i 'da ahɔ gue hingui nde da 'yɛ'ts' yün xädi yu nicolaítas, ne hin dí numanho 'be'a øt'u. ¹⁶ Janangue'a dami päh nin 'yomfɛnihɔ. Ne nu'bu hin'na, ga mbagä bu n'dihi ne ga sɔ'u nangue mam hmangä, tengu ra espada gue i pøm bu ma ndegä," bi 'yɛn'a ra nde gue bí 'yɛh mahɛts'i. ¹⁷ Ne bi thoqui bi xiqui, bi 'yɛna: “Ne to'o i ja yu zagu, da 'yøde 'be'a xi'a rá Hogandahi Oja yu 'yɛc'yɛi. Ne to'o hin da thapi nangue ran ts'o, ga undä ra maná mahɛts'i gue nt'agui. Ne ga undä n'da a n'da ra do xɔn t'axi gueru nt'o't'i ma'da'yo rá thuhu zehɛ. Ne xinga gue'u mi'da yu ja'i da badi 'be'a nt'o't'i bu, hønt'a to'o da hyani,” ɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

Ram hma da hmam bu ra hnini Tiatira

¹⁸ Ne bi xic mahøn'a, bi 'yɛna: “Nuya gui 'yorpa ra søcuɔ ram 'behni gue i fäx u yu 'yɛc'yɛi bu ja ra hnini Tiatira, gue da hmam bu 'buh yu 'yɛc'yɛi. Gui 'yorpi 'be'a dí mangä rá Ts'unt'ugä Oja, gue i sø ma dä tengu ra sibi i the, ne nu'u ma gua di fɛxni tengu n'da ra bronce ra xit'ɛgui gue i pa nthəmmi xɔn ho. ¹⁹ Dí paçä 'be'a gätho gui øthu ne dí paçä gue i ja nin huɛcatehu ne majuani guím bɛnjɔ, ne ja a ni t'ɛc'yehu xɔn ho. Ne dí paçä gue gui øthu xɔn ho rá 'befi Oja, ne hin gán xømbuɛihɔ. Ne man'da

xun ho guí øth_u ya xinda gue'b_u ra mb_udi tho gá 'yɛc'yɛih_u. ²⁰ Pɛ i ja ah_u ts'ɛ a hin dí numanhogä, nguetho gadí jaf_u in xänbate b_u n'da ra xisu, ra Jezabel, gue'a i ɛnsɛ rá pøngahyã Ojã. Pɛ nu'a i xänba y_u 'yɛc'yɛi b_u da den yún ts'ihmɛ y_u hmite, nɛ i xänba ran 'yomt'ɛni. ²¹ Nugä dá tø'mi a ra xisu ngue xtí päh rán 'yomfɛni, pɛ hingui nde, i nde di thocta a ra ts'on'yomfɛni. ²² Janangue'a ga un ran unbi nts'ɛdi, gue din hyɛn'na ra xisu, nɛ'ɛ gätho to'o i tenni da nu ran unbi nts'ɛdi gue ga undä. Nɛ din jab_u ga øt'ä nu'b_u hin di päh yún 'yomfɛni ɛ nɛ hin da hyɛh ran ts'o i øth_u a ra xisu. ²³ Nɛ nugä ga ho gätho yá t'uhni a ra xisu, guep_u da bã ɛ gätho y_u 'yɛc'yɛi gue dí paçã yún 'yomfɛni y_u ja'i, nɛ dí paçã 'bɛ'a gätho in nde yá mbui ɛ. Nɛ ga cos'ah_u 'bɛ'a gá 'yøth_u n'da ngu n'da ah_u. ²⁴ Pɛ mi'da ah_u b_u ja ra hnini Tiatira gue hin gá tɛnhd_u rán xädi ra xisu, nɛ hin guí paħmb_u rán xädi ra zĩthu tengu i man ɛ 'da gue ɛna paði xun ho rán xädi ra zĩthu. Nɛ nugä hin ga 'da ah_u man'da xun hɛi gui 'yøth_u. ²⁵ Pɛ hønt'a ga xi ah_u, guim bɛnth_u xun ho ni t'ɛc'yɛih_u asta gue'b_u go bá ɛcã mahøn'a. ²⁶ Nɛ nu'ɛ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, nɛ'b_u di thoqui da 'yøt'e 'bɛ'a gätho dí ndegä asta gue'b_u go rán zɛgui ra pa, ga undä ran t'ɛdi di manda 'da y_u xɛqui ra häi, ngue ga comhbe ra ts'ɛdi bi 'dacã ma Ta. ²⁷ Nɛ'ɛ di manda gätho ɛ y_u ja'i ngue 'dahma 'dan'yo b_u na yã. Nɛ da 'yut ram fɛt'ɛgui ɛ man sɛihe, tengu'b_u da xɛn ra jaħäi a ra bareta ngue din tɛxt'i. Nɛ gue'a ra ts'ɛdi bi 'dacã ma Ta. ²⁸ Nugä tengu'b_u dra Dəsø. Nɛ to'o da 'yøt'e 'bɛ'a xun ho, dam 'buhmbe 'b_u guá pengä. ²⁹ Nɛ nu'b_u i ja ni zaguh_u, gui 'yøhmb_u 'bɛ'a i xih rá

Hogandāhi Oja yu 'yɛc'yɛi," ɛn'a rá Ts'unt'u Oja.

3

Ram hma da hmam bu ra hnini Sardis

¹ Ne xø bi 'yɛng mahøn'a: "Nuya gui 'yorpa ra søcuā ram 'behni i fäx u yu 'yɛc'yɛi 'bupu ja ra hnini Sardis. Ne gui xih mam hmangä, ngue dí 'bu'be rá Hogandāhi Oja i juadi xun ho yá ts'edi. Ne i o ma 'ye u yoto yu sø. Ne nuna mam hma da hmam bu 'buh yu 'yɛc'yɛi. Nugä dí pãcä 'be'a gätho gui øthu bu. Nu ahü gui mamhbü maxøts'e thoho, ne sä gui ɛmhbü gui 'buhmbü nangue Oja, pe dí pãcä, nu ahü, tengu'bu ya xun du ni tehü. ² Pe daman nuhmbü ya, ne dami zacuahü a zu ts'u ni t'ɛc'yɛihü bi bongui, n'damhma him majuāni da du ni tehü ngue gan unbahü mazä. Nguetho dí pãcä gue hin gui øthu in nde Oja gui 'yøthu. ³ Dami bɛmhbü ya 'be'a bi sän'nahü. Nuya dami päh nin 'yomfɛnihü, ne dami tɛnhdü 'be'a gá pãhmbü rá mbüdi. Pe nu'bu hin gui päh nin 'yomfɛnihü, ga mbagä bu tengu n'da ra bɛ, ne hin gui pãhmbü 'be'a má ora ga søngä bu, ne ga un'nahü. ⁴ Pe i 'bu'i 'da ahü gue him bi ts'on yá mbüi. Ne nu'u dan 'yohe u, ne da hye u yu pahni xun t'axi nguetho yän sähü dan 'yohe," bi 'yɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i. ⁵ Ne bi thoqui bi xic ra nde, bi 'yɛna: "Ne nu'u to'o hin da thapi nangue ran ts'o, da hye yu pahni xun t'axi. Ne hin ga ts'onba yá thuhu i huxpu ja ra søcuā i ma to'o i ja ra temazai. Ne gam mangä gue ma mbetigä u, gueru ja rá hmi ma Ta, gueru i 'bäh yám 'behni mahɛts'i. ⁶ Ne nu'bu i ja ni zaguhü, dami 'yøhmbü 'be'a i xih rá Hogandāhi Oja u yu 'yɛc'yɛi," ɛn'a ra nde.

Ram hma da hmam b_u ra hnini Filadelfia

7 Nε bi xiqui mahøn'a: "Nuya gui 'yo't' man'da ra sœcuã, gui un'na ram 'bɛhni i fãx'ɥ y_u 'yɛc'yɛi 'b_up_u ja ra hnini Filadelfia, gue da hmam b_u 'b_uh y_u 'yɛc'yɛi. Nε gui xih mam hmangã gue x_un hothogã, hin'y_u ma ts'oqui, nε hœnt'a majuãni dím mangã. Nε dí hã ran sogui ngue ra hmɛpya i jagã ra ts'edi tengu ra hmɛpya bi 'yu'a ra David. Nε nu'b_u ga xocpa n'da b_u ja ma ts'edi, njo'o n'da da zã da gurpi, nε nu'b_u ga jurpa n'da, njon da zã da xocpi. ⁸ Nugã dí pãcã 'bɛ'a gãtho guí øth_u b_u, nε dá xoc'ah_u rá 'yu Ojã man'da da zã gui 'yørcah_u ma 'bɛfi, nε hingui sä n'da ra ja'i da got ra 'yu. Nε dí pãcã ngue hinguin zaqui ni t'ɛc'yɛih_u, pɛ i ja ah_u ts'ɥ. Thocua thoho gá tɛn man xãdigã, xíngui ts'ɥ gá hyɛgah_u. ⁹ Pɛ nuya dami 'yøhmb_u ts'ɥ ya 'bɛ'a din ja y_u ja'i b_u gue i tɛn ra zĩthu, nu'ɥ im ma gue y_u hogajudío ɥ, pɛ him majuãni y_u hogajudío, ngue hingui tɛn Ojã ɥ. Nugã ga japi din danyahmu b_u ja ni guah_u to'o i tɛn'na ra zĩthu, n'dahma da bã ɥ ɛmmɛ ngue dádí huɛc'ah_u gy_u 'yɛc'yɛih_u. ¹⁰ Nε nangue a dá xi ah_u, nε hin gán xømbũih_u 'b_u mi mba ma ɥn'ni ah_u, tengugã, janangue'a ga jamansu ah_u nu'b_u bi zøñ ra pa din ja ran ɥnbi nts'utho ua ja ra ximhäi, ngue da ts'ã gãtho y_u ja'i i 'b_ucua ja ra ximhäi. ¹¹ Nuya him maya'a ga mbagã b_u. Nde'b_u gan jamansuh_u gue hin gui jaf_u n'da di ts'on'na ni t'ɛc'yɛih_u, ngue hin da zã gui hyãmh_u 'bɛ'a gá tãhmb_u. ¹² Nε nu'ɥ to'o hin da thãpi nangue ran ts'o, ga japi da hyãñ a ra 'bɛfi nuĩxte thoho, ngue tengu n'da ra guangu b_u ja rá ngu ma Ojãh_u mahɛts'i, nε njãm'b_u da bøm b_u. Nε ga o'tã rá thuhu ma Ojã b_u ja rá ja'i, nε ga orp_u rá

thuhu rá hnini ma Oja, Jerusalén ma'da'yo, guet'a ra hnini ba çap̄ b́ 'b̄ Oja mahęts'i. Ne'a ma thuhu ma'da'yo ga o't'ä b̄ ja rá ja'i u. ¹³ Ne to'o i ja yú zagu, dami 'yøhmb̄ 'be'a i xih rá Hogandahi Oja u yu 'yęc'yei," bi 'yęna.

Ram hma da hmam b̄ ra hnini Laodicea

¹⁴ Ne bi xiqui mahøn'a, bi 'yęna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuą ram 'behni i fäx' u yu 'yęc'yei 'b̄p̄ ja ra hnini Laodicea, da hmam b̄ a. Ne gui xih mam hmangä guecä zai dím mam majuani. Nugä dá øt'ä 'be'a gätho i ja ua ya gue bi zänd Oja. ¹⁵ Nugä dí paçä 'be'a gätho gá 'yøth̄ b̄, xøgue gui 'yo indeth̄, yoho nin 'yomfęnih̄, ne 'da xni hoth̄. Man'da xcá numanho ah̄ 'b̄ n'dat'a ni t'ęc'yeih̄ xquí 'yøth̄, xtán ho ogue hin di ho. ¹⁶ Pe nugä dí san'nah̄ a gá 'yøth̄, ne ga sox ah̄. ¹⁷ Guetho nu ah̄ sä gui ęmh̄ gyu męmbetih̄ 'be'a gätho gui homh̄, ne gui ęmh̄ hin'ȳ 'be'a man'da gui homh̄. Pe nugä dí paçä gue hin'ȳ 'be'a i ja ah̄ di muui. Pe huęcate ah̄, xøgue ndumb̄i thofo ah̄, tengu'b̄ gyu 'yąheh̄ ne gui xädäh̄," ęn'a ra nde b́ 'yęh mahęts'i. ¹⁸ Ne xø bi 'yęna: "Nugä gan zo ah̄ ts'u, gua ęhmb̄ ga 'da ah̄ ra temazai, tengu'b̄ gui tämh̄ ra oro mahoqui ngue ra sibi, janangue'a majuani gam męmbetih̄. Ne ga 'da ah̄ ran ho ni mb̄ih̄, tengu'b̄ gui tän yu pahni xun t'axi gui hyeh̄, janangue'a hin gui pę'ts' ni säh̄ ngue hin'ȳ 'be'a gdí comp' ni ja'ih̄. Ne ga xoc'a ni däh̄, tengu'b̄ gui tämh̄ ra 'yęth̄i gui cospa ni däh̄, janangue'a da zä gui nuh̄ xun ho. ¹⁹ Nugä ga dąmhyą ah̄ ts'u, ne ga 'da ah̄ ts'u ran unbi gätho to'o dadí huęcä, n'damhma di hoc'a ni mb̄ih̄.

Janangue'a daman εhyah_u gui päh nin 'yomfεnih_u.
²⁰ Nuya gui 'yøhmb_u ts'ε, nguetho dí 'bäcä b_u ja ra
 goxthi, dín zo ah_u. Ne to'o da 'yøh ma ndegä ne da
 xogui, ga cεrp_u, dam 'bε'be b_u ne dam pε'be. ²¹ Ne
 to'o hin da thäpi nangue ran ts'o, ga japi ga huxhe
 b_u mahεts'i, guep_u i ja ma ts'edi, tenguthoho 'b_u má
 tεpä ran ts'o ne dí hux'be ma Ta b_u mahεts'i. ²² Ne
 to'o i ja yú zagu, da 'yø'a i xi a rá Hogandähi Ojä u
 y_u 'yεc'yεi," bi 'yεn'a ra nde bi xiqui.

4

Ran thände b_u mahεts'i

¹ Ne nu'b_u mi jua a bi mam b_uya, dá ndøts'e, ne
 dá nugä nsoqui n'da ra jut'i mahεts'i. Ne nu'a ra
 nde dá øcä tengu thofo n'da ra thuxi i yä nts'edi,
 bi 'yεngui: "Ba εcua ne ga ut'a'i 'bε'a jatho din ja
 m'bεjua." ² Bex bi 'dacä ra ts'edi rá Hogandähi Ojä
 gue bi zä dá nugä b_u. Ne dá nugä b_u mahεts'i n'da
 ran thuts'i mahoqui x_un ho, tengutho b_u hux y_u
 hmuts'εt'abi. Ne mí huxp_u n'da. ³ Ne nu'a to'o mi
 hup_u, di fεxni tengu y_u fεxna sodo ra jaspe ogue ra
 cornalina. Ne bi go'ma ra 'bεj_uni di fεxni tengu ra
 fεxna sodo ra esmeralda. ⁴ Ne bi mbäs' p_u ja ran
 thuts'i mi 'däte ma goho y_un thuts'i, guep_u mi hup_u
 'däte ma goho y_u dεc'yεi. Gätho mi he y_u pahni x_un
 t'axi ne mi hu'ts' yú corona ra oro. ⁵ Ne guep_u ja
 ran thuts'i mi hø inde, bi bøm b_u ra huεi nts'edi, ne
 ran gäni εmmε di thoni, ne y_u nde. Ne nub_u mi hu
 a n'da, mi ja b_u yoto y_u sibi gue mi xεh y_u t'εsibi, rá
 hmεpya rá Hogandähi Ojä u, gue í juadi x_un ho yú
 ts'edi. ⁶ Ne nub_u mi hu a n'da, mi ja b_u n'da εna ra
 dejä, ne εna ra xito. Ne dá nugä goho y_un t'uti gue

madim 'bä't'a ran thuts'i, gue i 'bui. Ne gätho goho yun t'uti mi ja yá dá b̥ yá hmi ne yá x̥thä, ne gätho yá ja'i. ⁷ Nu'a n'da ran t'uti bi nequi tengu n'da ra zate ra león, ná yoho b̥ya bi nequi tengu n'da ra toro, ne ná hyu b̥ya bi nequi tengu rá hmi ran 'yoh̥, ne ná goho bi nequi tengu n'da ra d̥apents'̥ madí tants' yá zahua, tengu'b̥'yo. ⁸ Ne gätho goho yun t'uti i 'bui, ja n'da ngu n'da 'dato yá hua. Ne gätho yá hua i ja x̥n ngu yá dá maxøts'e ne p̥ mbo. Ne ma pa ne ra xui bi d̥ande Oja, x̥ngui ts'̥ bin h̥'a nán tuhu, ne bi 'y̥m 'b̥ min tuhu:

X̥n ho, x̥n ho, x̥n hotho Oja

nui̥xte rá ts'edi,

gue'a mi 'bui ne i 'b̥hya, ne guet'a i 'bui mazai.

⁹ Ne gätho goho yun t'uti bi d̥ande a gue mi hu inde b̥, bi 'y̥spa a Oja ne bi xifi jamadi Oja gue i 'b̥hya ne dim 'bui mazai h̥n'b̥ go nj̥m'b̥. ¹⁰ Ne nu'b̥ mi d̥ande Oja yun t'uti, gätho 'däte ma goho y̥ d̥ac'yei bin d̥anyahmu b̥ ja rá hmi a i hu inde b̥, ne bi un'nd̥ yá corona ra oro gue mi hu'ts'i. ¹¹ Ne bi 'y̥na:

Nu'i ma Hmu ahe, ma Oja ahe,

h̥n'a thoho nin säui din ja ni nui̥xte ne ni ts'edi, ne
h̥n'a thoho nin säui da numansu a ̥ gätho i
'bui.

Nguetho gätho gá 'yøt'e 'be'a i ja ya,

nangue ni pähä zeh̥, ne gue'a ni pähä án ja'̥ 'be'a i
ja ya.

5

Ra T'ud̥'yo rán säui di tants'a ra søcuq

1 Nε nugä dra Xuuagä dá nugä a mi huxp_u ja ran thuts'i mi cã b_u rán 'yei n'da ra sɔcuã m'bants'i nε nt'o't'i maxɔts'e nεp_u mbo. Nε mi ja yoto yán cuahmi b_u ja ra sɔcuã. 2 Nε dá nugä n'da ram 'bɛhni mahɛts'i x_un zaqui, nε nts'edi bi ma: “Ha 'b_u a n'da rán säui da xɔc'ɥ yán cuahmi i ja ua ja ra sɔcuã, ngue di tɛnts'i,” bi 'yɛna. 3 Nε xínga n'da mi 'bɥp_u mahɛts'i, xínga n'da mi 'bɥp_u ja ra häi, nε xínga n'da mi 'bɥp_u i 'b_u ɥ x_un du rán säui da xɔc yán cuahmi ra sɔcuã ngue da badi 'be'a nt'o't'i b_u. 4 Nε nugä dra Xuuagä ɛmmε dán zongä nguetho njongui 'b_ui rán säui di tɛnts'a ra sɔcuã ngue da nu 'be'a nt'o't'i b_u. 5 Nε nu n'da ra dɔc'yei bi 'yɛngui: “O guí zoni,” bi 'yɛngui, “nguetho 'b_u'a n'da t'ɛmbi ra León nangué rá 'y_u ra Judá, nε rá 'y_u ra ts'ut'abi ra David, nu'a him bi thapi nangué ran ts'o, nε da zä da xɔc'ɥ yán cuahmi ra sɔcuã.” 6 Nε 'bex dá nugä n'da i 'bä inde b_u 'b_uh y_un t'uti, nɛ'ɥ 'däte magoho y_u dɔc'yei. Nε nu'a bi nεqui tengu n'da ra T'ɥdɛ'yo bi mba ntho. Nu'a ra T'ɥdɛ'yo mi ja yoto yá dani nε mi ja yoto yá dä, gue'a ra hmɛpya rá Hogandahi Ojã gue í juadi x_un ho yá ts'edi, bá 'bɛhni gätho ná ng_uni ra ximhäi. 7 Nε bi mba b_u nε bi gånba ra sɔcuã gue mi ja b_u rán 'yei n'da gue mi hup_u ja ran thuts'i. 8 Nε nu'b_u mi gånba ra sɔcuã, nu'ɥ 'däte magoho y_u dɔc'yei bin danyahmu b_u ja rá gua ra T'ɥdɛ'yo. Nε n'da ngu n'da mi hã yá arpa'bida, nε gätho mi ja yá ximbo ra oro mayuh rán dɛga ra za i y_umanho, ra hmɛpya gue ní mba nt'ɛspi Ojã, gue i ɛspa Ojã ɥ yá t'ɥhni. 9 Nε gätho bin tu a n'da ra thuhu ma'da'yo, ɛn'ɥ:

Hɔn'a zɛɛ i nin säui gui xɔcua yán cuahmi ra sɔcuã, nguetho ya bi tho i, nε nangué ni ji guí jut'ɥ y_u jã'i,

ngue gá 'yørpa yá mbeti Oja ɯ
 gátho ɯ 'da gue 'dahma 'dan'yo bɯ na ya, ne gátho ɯ
 'da gue 'dahma 'dan'yo yá 'yɯ, ne gátho ɯ 'da
 gue 'dahma 'dan'yo yá häi mi 'bɯi.

10 Ne gá un ni ts'edi din ts'ut'abi, ne dim mbäjä bɯ
 di manda rá ts'edi Oja,

ne di manda bɯ ja ra häi, bi 'yɛm 'bɯ min tuhu.

11 Ne nugä dra Xuuagä, 'bex dá nugä ne dá øcä yá
 nde yɯm 'behni mahɛts'i ɛmmɛ xɯn ngu yɯ munts'i,
 ngue yɯ millone thoho madím 'bä't'a mi hupɯ ja
 ran thuts'i, ne yɯn t'uti ne yɯ dɔc'yɛi. 12 Ne gátho
 yɯm 'behni mahɛts'i nts'edi bin tuhu, ne bi 'yɛm 'bɯ
 min tuhu:

Nangué bi du ra Jesús ra T'ɔdɛ'yo,

rán säui din t'un rá ts'edi, ne 'be'a gátho di muui,

ne ran 'yomfɛni nuixte, ne ra ts'edi nuixte,

ne da hyɔnba yám hman ɯ i numansu. Ne da t'ɛspi
 ne ɛmmɛ da hnumanho.

13 Ne 'bex dá øcä bi mba nt'ɛspi a huxpɯ ja ran
 thuts'i, ne ra Jesús ra T'ɔdɛ'yo. Gátho i 'bɯi bi man'ɯ
 tengu n'dare thoho:

Majapi thoho ne i hnumansu ngue nuixte thoho.

Ne din ja rá ts'edi xɯn ho,

ne gátho i 'bɯi da 'yɛspi hɔn'bɯ go njɔm'bɯ mazai.

Njabɯ bi ma gátho i 'bɯpɯ mahɛts'i, ne pɯ ja
 ra häi, ne'ɯ xɯn du, ne'ɯ 'bɯpɯ ja yɯ dejä, ngue
 n'dat'a bi man'ɯ.

14 Ne gátho goho yɯn t'uti i 'bäpɯ mahɛts'i bi 'yɛna:
 “Nɛcähe n'dat'a dí m bɛmhbe a,” bi 'yɛn'ɯ. Ne gátho
 'däte magoho yɯ dɔc'yɛi mi 'bɯpɯ bin danyahmu i
 thande a hu'inde bɯ mahɛts'i, ne ra T'ɔdɛ'yo.

6

Yoto yꞥn cuahmi

¹ Nε nugä dra Xuuagä dá nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xóc'a rá mbüdi rán cuahmi ra sōcuꞥ nε bi dꞥ'mi di tũnts'a ra sōcuꞥ. Nε n'da ran t'uti bi xicä, nε nt'ode rá nde tengü ran gāni: “Ba εcua gua nuua,” bi 'yεngui. ² Nε dá hętä bꞥ, nε dá nu n'da ra t'axca ndøfani. Nε nu'a mi huxpꞥ mi hꞥ n'da ran sꞥ, nε bi mba ma unni n'da ra corona. Nε bi mba bꞥ zꞥi da dꞥh yꞥn sꞥi din ja. ³ Nε nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xóc'a ná yoho rán cuahmi ra sōcuꞥ. Nε dá øcä a bi mam man'da ran t'uti, bi xicä: “Ba εhe, gua nu,” bi 'yεngui. ⁴ Nε dá nugä, bi bøm bꞥ n'da ra thenga ndøfani. Nε mi huxpꞥ n'da, nε bi mba ma unni ra espada xꞥm mba. Nε bin t'un'na ran t'edi gue di japi din sꞥꞥ yꞥ jꞥ'i gätho 'bꞥpꞥ ja ra ximhäi, ngue din hyo n'da ngu n'da ꞥ. ⁵ Nε nu'a ra Jesús ra T'ude'yo bi xócua ná hyu ran cuahmi, nε xø dá øcä rá nde man'da ran t'uti bi xicä: “Ba εhe, gua nu,” bi 'yεngui. 'Bex dá nugä bi bøm bꞥ n'da ra 'bondøfani, nε mi huxpꞥ n'da mi hꞥ ra t'ent'i. ⁶ Nε dá øcä n'da ra nde bi bøm bꞥ mi 'bäh yꞥn t'uti, bi 'yεna: “Hønt'a n'da kilo ra trigo da dän'a n'dapa, nε hønt'i hyu kilo ra cebada da dän'a n'dapa. Pε dami jamansuhꞥ ra aceite nε ra vino, o gadí japi dim 'bedi.” ⁷ Nε nu'bꞥ mi xóc'a ná goho ran cuahmi a ra T'ude'yo, dá øcä rá nde man'da ran t'uti, bi 'yεngui: “Ba εhe gua nu,” bi 'yεna. ⁸ Nε 'bex dá nugä bi bøm bꞥ n'da ra ndøfani xꞥn c'axt'i ts'ꞥ. Nε mi huxpꞥ a n'da t'εmbi ran dꞥte, nε mí ten'na ran dꞥte n'da gue xí bøm bꞥ 'bꞥ ꞥ xꞥn du. Nu'ꞥ bin t'un ra ts'edi di manda ꞥ ná goho bꞥ 'bꞥh yꞥ jꞥ'i gätho ra ximhäi. Nε nu'ꞥ bin ja ra ts'edi

gue da hyo y_u ja'i nangue ra espada, ne nangue din tumanthuhu, ne nangue ra gēhē, ne y_u zate da hyo y_u ja'i. ⁹ Ne nu'b_u mi xōc'a ná cut'a rán cuahmi ra sōcuā a ra T'udε'yo, dá nugä b_u n'da ra mεxa guerp_u i pa m'bōspe Oja, gue bim 'bōts'e zεhε u y_u 'yεc'yεi. Ne dá nugä bi hyup_u 'bimεxa yú te u gätho í tho a rá m hman Oja, ne bi ma nangue ra Cristo. ¹⁰ Ne gätho u mi hup_u 'bimεxa nts'edi bi 'yεna: “Ma Hmu t̄tethoho ni ts'edi, ne x_un ho i, ne majuāni guím ma. Ham'mi pa gui t̄o'mi ngue gui 'yōrpa ran juānbi u, ne gui cospa u y_u ja'i 'b_up_u ja ra ximhäi 'b'e'a bi 'yōrcahe,” bi 'yεn'u. ¹¹ Pε nu'u bin t'un yú pahni x_un t'axi, ne bi sifi da d̄o'mi ts'u 'da y_u pa, ja gue'b_u bi gua'u dí du a rá m hman Oja u yú mi'yεhεhε, ngue teng_u u. ¹² Ne nugä dra Xuuagä dá nugä ra T'udε'yo bi xōc'a ná 'dato rán cuahmi a ra sōcuā. Ne 'bex bin ja n'da ra 'yāmhäi nts'utho. Ne nu'a ra hyadi gätho 'bex bi boqui teng_u n'da ra 'bo'bō't'e, ne nu'a ra zāna 'bex bi thengui teng_u ra ji. ¹³ Ne gätho y_u sō bi dāp_u häi, teng_u n'da ra za i hōh yún dāt'o 'b_u i huān ran dāhi. ¹⁴ Ne nub_u x_un c'ammi ra ximhäi, bi mba m'bants'i teng_u'b_u ra sōcuā, bim 'bedi. Ne gätho y_u t'uhäi mi ja b_u ja ra dehe, pε ne'u gätho y_u t'ōhō, bi mba ma pädi b_u mi ja. ¹⁵ Ne gätho y_u ts'ut'abi b_u ja ra häi, ne gätho yú ngurpi y_u ja'i, ne gätho y_u hmudofai, ne gätho y_u mεmbeti, ne gätho i jase yú ts'edi, ne gätho y_u 'yεhε, ne gätho hing y_u 'yεhε, bi mba b_u dāpo, mi honi hap_u din 'yāni guerp_u ja y_u hyānhäi, o guerp_u ja y_u hyādo. ¹⁶ Ne gätho mi nde u da zεmba yú yā y_u do 'b_u bi xo't' y_u t'ōhō ne da go'mi, ngue i su da nu a rá cuε a i huxp_u ja ran thuts'i mahęts'i, ne'a ra T'udε'yo. ¹⁷ Nguetho bi zōn

ra pa ran unbi nts'utho, ne njon da zä da hyät ran unbi.

7

Rá 'bede u yu israel bu mahets'i

¹ Ne nubuya dá nugä goho yum 'behni mahets'i, ne 'da a n'danni mi 'bäpu rá nyani ra ximhäi i sam'ma ran dahi i 'yo ua gue xingui ts'u din 'yo bu ja ra häi, o gueru ja ra dadeja, ne xinga gue di 'yan yu za. Ne'u yu dadeja hin di 'yani, di nequi tengu n'da ra xito xun juani thoho. ² Ne dá nugä n'da ram 'behni mahets'i bí 'yepu ní bõx ra hyadi, ne nu'a bá hya a rá sello Oja ngue i 'bu, ne nts'edi bi mba't'u goho yum 'behni Oja gue i 'bäpu yu nyani ra ximhäi. Gue'u mi 'bäpu bin t'un ra ts'edi di unba ra häi ne ra dadeja. ³ Ne nu'a ram 'behni mi ha ra sello, bi xi u mi'da gue da dõ'mi ts'u, him 'bex di unba ra häi o gue ra dadeja o gue yu za, ja gue'bu di selloba bu ja yu de yu 'yec'yei a rá sello Oja. ⁴ Ne dá ocä hangu bi 'beh yu ja'i di jap ra sello yu de, n'da ciento ne yote ma goho mahuahi, bi thasta u yum bom'beto yu ts'unt'u ra Israel. ⁵ Bi thasta u 'de'mayo mahuahi yum bom'beto ra Judá. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yum bom'beto ra Rubén. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yum bom'beto ra Gad. ⁶ Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yum bom'beto ra Aser. Ne bi thasta u 'demayo mahuahi yum bom'beto ra Neftalí. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yum bom'beto ra Manasés. ⁷ Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi u yum bom'beto ra Simeón. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yum bom'beto ra Leví. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi

u yám bom'betó ra Isacar. ⁸ Ne bi thásta u 'de'mayo mahuáhi u yám bom'betó ra Zabulón. Ne bi thásta u 'de'mayo mahuáhi u yám bom'betó ra José. Ne bi thásta u 'de'mayo mahuáhi u yám bom'betó ra Benjamín.

Yú jq'i mi he yú pahni xún t'axi

⁹ Ne nugä dra Xuuagä, dá handi ne dá nugä xún ngu yú jq'i ne njon da zä da mbede hangu na ngu dá nugä. Dá nu u i 'bäpü gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo b_u na yá, ne gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yú 'yú, ne gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yú häi mi 'b_ui. Ne gätho u mi 'bäpü mí hët'a mí huxpü ja ran thuts'i b_u mahëts'i, ne mi hët'a ra Jesús ra T'udé'yo. Gätho mi 'bäpü mi he yú pahni xún t'axi, ne mi cá yú xijam'boza. ¹⁰ Ne gätho nts'edi bi 'yëna:

Ëmmé dín numanho ahe, ma Ojä ahe, tãtetho ni ts'edi, ne'e gra Jesús gra T'udé'yo, dí ës'ahe ngue gá pøje, bi 'yëna u.

¹¹ Ne gätho yám 'bëhni mahëts'i bi mbä'ts'a mi hupü made b_u mahëts'i, ne gätho 'däte ma goho yú dác'yëi ne'u gätho goho yún t'uti bi mbäs' thoho gätho mi 'b_upü, bin danyahmu, bi nye'mahäi, bi dände Ojä i hu inde b_u. ¹² Gätho bi 'yëna:

Necähe 'dat'a dím bëmhbe, dí ës'ahe, ma Ojä ahe, nuixte xún ho i.

Ne gätho guí pãdi. Zäi dí xi ahe jamadi nangu ran ho guí ørcahe. Dín numansu ahe, ne nte guí hëmbi, pë i ja ni ts'edi xún ho, ne gam 'b_ui høn'b_u go njãm'b_u mazäi.

Ne høn'a tho dím bën ahe ya, bi 'yëna'u.

¹³ Ne nu n'da ra dác'yëi bi 'yängä dra Xuuagä: “Ha guí pãdi hapü bá nex yú.” ¹⁴ Ne dá ëmp'a ra dác'yëi:

“Nu'i guí pađi.” Ne nu'a ra daç'yeyi bi 'yęngui: “Nu'ę gue'ę bi 'yęç'yeyi Oja 'bę mi ja ran ęnbi ndumbęi tho bę ja ra ximhäi. Ne nu'a rá ji ra Jesús gue a í bo yú pahni ę, bi japi xtan t'axi. ¹⁵ Janangue'a i 'bähņę ja rá hmi Oja yę. Ne in 'yęę ma pa ne ra xui ua ja rá niję Oja. Ne gue'a i huxpę ja ran thuts'i di jamansu yę. ¹⁶ Ne him man'dandį din tumanthuhu yę, ne him man'dandį din tuthe. Ne him man'dandį da nu ran ęnbi nam pa ra hyadi, xinga gue ę mi'da xęm pa di ęnbi. ¹⁷ Nguetho nu ra Jesús ra T'ęde'yo gue i 'bę inde bę mahęts'i da 'yõt'e tengu 'bę ra mbändę'yo, ne da zixpę hapę i ja ra dehe gue di un ra te yú mbęi. Ne nu'a Oja him man'dandį di japi din zoni.”

8

Ná yoto ran cuahmi ne ra t'uts'i ra oro

¹ Ne nu'bę mi xøcua na yoto yún cuahmi ra søcua, made ora njom bin ya bę mahęts'i ne nte bi 'yaņi. ² Nu'bę mí gua'a bęya dá nugę yoto yęm 'bęhni mahęts'i zęi i 'bäpę ja rá hmi Oja, ne bin t'un yę thęxi n'da ngu n'da. ³ Ne dá nugę n'dan'yo ram 'bęhni mahęts'i, bi mba bim 'bäpę ja rá męxa yęn t'unni, ne mi the n'da ra t'uts'i ra oro ne bi mba nt'unni xęn ngu rá ndęga ra za din zø bę, i yęman'u, ne nu'a rá 'bifi da mba ma uęspi yám hma yę 'yęç'yeyi 'bę i ęspa Oja. Ne gętho i zø bę ja rá męxa ra oro gue i høpę ja rá hmi a Oja i hu inde bę. ⁴ Ne nu'a ra 'bifi i nęxpę ja rá t'uts'i a ram 'bęhni, mauęts'i yám hman yę 'yęç'yeyi 'bę i ęspa Oja, ne bi zøm bę bí 'bę Oja. ⁵ Ne nu'a ram 'bęhni bi yus' yę dęspi bę ja ra t'uts'i ra oro gue mi zø bę ja ra męxa,

ne bi 'yem b_u ja ra ximhäi. Ne 'bex dá øcä nts'edi y_un gäni din thoni. Ne dá nu nts'edi y_u hu_ei bi c'u_eti b_u ja ra ximhäi, ne bin ja n'da ra 'y_amhäi b_u.

Y_u th_uxi

⁶ Nuya bim 'bäp_u yoto y_um 'behni mah_ets'i i tø'mi da huixt' y_u th_uxi. ⁷ Ne rá mb_udi ram 'behni bi huixt' rá th_uxi, 'bex bi t'en b_u häi y_un do, ne ra sibi, mau_as_pi ra ji. Ne ná hyu x_equi ra häi bin zø, bi gop_u mi yox_equi ra häi. Ne p_u na hyu x_equi bin zø y_u za ne y_u t'ei x_un c'ammi. Pe bi gohi yo x_equi ngue him bin zø. ⁸ Ne na yoho y_um 'behni bi huixt' rá th_uxi, ne dá nu tengu n'da ra t'øhø x_un ndoho, i sø ne _emme ndøspi, ne bi mba nt'ent'i b_u ja ra d_adeja. ⁹ Ne na hyu x_equi ra d_adeja bi japi din ji. Ne gätho bi du _u mi 'b_up_u mbo ra dehe. Ne gätho y_u d_ambosa gue mi 'yo b_u bin ts'oni. Pe bi go _u yox_equi ra d_adeja ngue him bin ts'oni. ¹⁰ Ne ná hyu y_um 'behni bi huixt' rá th_uxi. Ne 'bex bi d_ah mah_ets'i n'da ra sø x_un ndoho ngue i zø ne _emme xeh y_u t'usibi. Ne bi d_ap_u ja ná hyu y_u d_athe ne ná hyu y_u mbøthe b_u ja ra ximhäi. ¹¹ Nu rá thuhu ra sø ngue bi d_agui ra Ajenjo na. Ne guerp_u bi d_ah ra sø gätho ra dehe _emme bi ju'ts'i. Ne x_un ngu y_u ja'i bi du ngue bi zi a ra dehe x_un ju. ¹² Ne nu ná goho ram 'behni bi huixt' rá th_uxi. Ne 'bex bi boqui ná hyu x_equi ra hyadi, ne'a ná hyu x_equi ra z_ana bi boqui. Ne a ná hyu nets'i y_u sø bi boqui. Ne mbe ngoho ora ra pa ne ra xui him bin ja ran nequi. ¹³ Ne drá Xuuagä dá nu n'da ram 'behni mah_ets'i mi 'yo inde b_u mah_ets'i, ne _emme nts'edi mbafi, bi 'y_ena: “Hu_ecate, hu_ecate, hu_ecate y_u ja'i 'b_up_u ja ra ximhäi, nangu_e 'be'a din ja 'b_u bi

huilt' yá thuxi yu mi hyu yum 'behni mahęts'i gue i 'báhnu," bi 'yęna.

9

¹ Ne ná cut'a yum 'behni bi huilt' rá thuxi ne dá nu n'da ra sɔ tengu n'da ram 'behni mahęts'i ngue hingui ho, bi dápɥ mahęts'i bi zɔpɥ ja ra ximhäi. Ne bin t'un'na n'da ran sogui da xoc ra hyahäi ngue ęmmɛ xan hę ne nts'utho, guerpɥ i 'bɥ a ra zıthu. ² Ne nu'bɥ mí xoc'a, bi bɔm bɥ ra 'bifi xam pothi tengu 'bɥ fɥn ra sibi xan ndoho. Ne 'bex bi go'ma ra hyadi a ra 'bifi ne bin uąnts'ui ran dąhi gątho ra ximhäi. ³ Ne xan ngu yu he'yaxi bi bɔm bɥ ja ra 'bifi ngue bin 'yo gątho ra ximhäi. Ne bin t'un yú ts'edi da 'yɔt'e tengu ran unbi di un yu mbozɥ. ⁴ Ne bi sifi ngue hin di ts'on yu t'ei o gue yu za o gue mi'da i ja ua ja ra ximhäi, hɔnt'ɥ yu ja'i di unbi gątho to'o him mi ja rá sello Oja bɥ ja yú dę. ⁵ Ne him bi japi da hyo yu ja'i, hɔnt'a cut'a zana di unba yu ja'i, tengu i ɔt' yu mbozɥ 'bɥ i sa n'da. ⁶ Ne nu'ɥ yu pa gue i 'yo ua yu he'yaxi in nde yu ja'i da du pɛ hingui sä da du, hɔnt'a ran unbi thoho da nu. ⁷ Ne nu yu he'yaxi di nequi tengu yu fani ęna da mba ra sui, pɛ nu yú hmi tengu yú hmi yu ja'i, ne i hu'ts' yu corona yu oro. ⁸ Ne nu ɥ mi ja yú xtą tengu n'da ra xisu, ne mi ja yú ts'i tengu yú ts'i ra dązate. ⁹ Ne nu ɥ mi ja bɥ yú tija tengu rá xi ra dąhuą, pɛ xam mɛ tengu ra t'ęgui. Ne di hı yú zahua tengu 'bɥ yu carro i jıt yu fani i tihi, ęmmɛ di thoni tengu 'bɥ i pa bɥ ja ran sui. ¹⁰ Ne nu yú 'yozɥ tengu yu mbozɥ, ne cut'a zana bin t'un ran t'ędi di unba yu ja'i, nangue yú 'bite i ja yú 'yozɥ. ¹¹ Ne nu'a rá hmu ɥ yu he'yaxi 'bɥpɥ ja ra hyahäi ngue ęmmɛ xan hę, ne nu'a rá thuhu ra Abadón ngue rá nde ra

hebreo, ne nu'u yu griego embi ra Apolión. Pe nu rá thuhu nde da ma, gue nde di ts'oni 'be'a gätho i ja. ¹² Nuya rá mbadi ran unbi bi thogui, pe ba ðh mi yoho yun unbi. ¹³ Ne ná 'dato yam 'behni bi huixt' rá thuxi. 'Bex dá øcä n'da ra nde bi bøm bu ja yú dani gue'u mi ja bu goho yú ts'at'i ra mexa ngue ra oro i hørpu ja rá hmi Oja. ¹⁴ Ne nu a ra nde bi 'yemp'a ná 'dato yam 'behni mahets'i gue i ja bu rá thuxi: “Dami xoc'u goho yam 'behni mahets'i ngue nthu't'i bu ja ra dathe Eufrates,” bi t'embí. ¹⁵ Ne bi mba nsoqui, nguetho bi dømí da zøn ra ora, ne ra pa, ne ra zana, ne ra jeya da soc'u. Ne da mba u da hyo a ná hyu nja'i bu 'buh yu ja'i gätho ra ximhäi. ¹⁶ Ne yociento millone yu dofai i hux yu ndofani bi den'ndu. Nugä dra Xuuagä dá øcä hangu na ngu bi mba. ¹⁷ Ne in ja bu 'bu má nugä yu ndofani, ne nu'u yu dofai madin togue bi dác yú tjya ra t'egui ma cahu xun theni, xun c'ammi ne xun c'axt'i. Ne nu'u yú yá yu ndofani tengu yú yá yu dazate. Ne bi bøm bu ja yú nde yu ndofani ra sibi ne ra 'bifi ne ra despi. ¹⁸ Ne na hyu ram 'bede yu ja'i mi 'bucua ja ra ximhäi bi du nangue rán unbi ra sibi, ra 'bifi ne ra despi gue bi bøm bu yú nde yu ndofani. ¹⁹ Nu yu ndofani mi ja yú ts'edi nangue 'be'a bi bøm bu ja yú nde, ne mi ja ra ts'edi yú 'yozu, nguetho yú 'yozu i ja yú yá tengu yu pozu di unba yu ja'i. ²⁰ Ne gätho mi'da yu ja'i gue him bi du, him bi pah yán 'yomfëni, pe guexta'a bi dande yu zithu ne'u yu hmite bi 'yøzhe, yán t'øt'e ra oro ne ra t'axi ne ra fexna t'egui, ne ra do, ne yu za, yu hmite u gue hingui nute ne hingui øhnahya, ne hingui sä din 'yo. ²¹ Ne xingui ts'u bi hyeh yun t'øt'e xun ts'o. Guexta'a bin hyodu ne bim badi ne bin

'yomt'ɛni, nɛ bim pɛ.

10

Ra t'ʉsɔcuɔ i cɔ n'da rám 'bɛhni Ojɔ

¹ Nɛ nugä dra Xuuagä dá nugä man'da rám 'bɛhni Ojɔ bá cɔh mahɛts'i, mi ja rá ts'ɛdi. Nɛ bán 'youi n'da ra güi, nɛ mi comba ra 'bejɛni rá yɔ. Nɛ nu'a rá hmi bi yoxni tengu ra hyadi, nɛ nu'ʉ yá gua madi nɛqui tengu'bɛ n'da ra sibi. ² Nɛ mi cɔ n'da ra t'ʉsɔcuɔ ma tɔnts'i. Nɛ nu'a rán 'yɛigua mí nɛmp'ʉ ja ra dɔdeja, nɛ nu'a rá gɔhɔgua mi nɛmp'ʉ ja ra häi. ³ Nɛ nu'a ram 'bɛhni nts'ɛdi bi mbafi, tengu'bɛ i mba a ra dɔzate. ⁴ Nɛ nu'bɛ mi mbafi, 'bex dá ɔcä yoto yɛn gäni. Nɛ mí ɛngä xcá o't'ä ra sɔcuɔ 'bɛ'a dá nugä, pɛ 'bex dá ɔcä n'da ra nde mahɛts'i bi 'yɛngui: “Yo gui o't'ya 'bɛ'a bi ma yɛn gäni, nguetho hingui sä gui ma 'bɛ'a bi man'ʉ.” ⁵ Nɛ dá nugä rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i gue i 'bäpɛ ja ra deja nɛpɛ ja ra häi, bi 'uɔ'ts' rán 'yɛi bɛ mahɛts'i. ⁶ Nɛ bi ndɔnba rá thuhu Ojɔ i 'bɛi nɛ dim 'bɛi mazɔi, gue bi 'yɔt' mahɛts'i nɛ ra ximhäi nɛ ra deja nɛ gätho 'bɛ'a i jabɛ. Bi ndɔnba rá thuhu, gue majuɔni hin da dɔ'mi mi'da yɛ pa 'bɛ'a din ja. ⁷ Nɛ ɛna, nu'bɛ bi huixt' rá thɛxi a ná yoto rám 'bɛhni Ojɔ gue mi 'bɛhnɛ, 'bex din ja bɛya 'bɛ'a bi xi Ojɔ yá pɔngahyɔ maya'bɛ gue din ja, gue him mám fɔdi. ⁸ Nɛ nu'a ra nde mahɛts'i bi 'yɛngä mahɔn'a: “Nu'i, ní mba bɛ, bá cɔn'a ra sɔcuɔ gue i cɔ'a rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i i 'bähɛn ja ra deja nɛ ra häi.” ⁹ Janangue'a dá mbagä bɛ mi 'bä'a ram 'bɛhni mahɛts'i, nɛ dá xifi gue di 'dac'a ra sɔcuɔ. Nɛ nu'a ram 'bɛhni bi 'yɛngui: “Cɔni, nɛ gui sa. Nɛ nu'bɛ gá sa, tengu'bɛ ra t'afit'asa bɛ dán zä ni nde, pɛ nu'bɛ

bi mba b_u ni foho εmme xtán ju b_uya.” 10 Ne dá cangä ra sɔcuä b_uya, ne dá sagä a. Ne bin ja tengu bi xicä ram 'bɛhni, x_u c_uhi 'b_u má sagä, εmme x_un u, pe guerp_u ma foho, εmme x_un ju. 11 Ne bi xiqui: “Jatho gui mamp'a rá m hma Ojä mahøn'a, høn_u go har_u 'b_uh y_u jä'i 'dahma 'dan'yo b_u na yä ne 'da n'danni yá häi, nerp_u 'b_uh y_u ts'ut'abi.” Ne gue'a bi sicä a dra Xuuagä.

11

Yoho y_u pøngahyä

1 Ne nugä dra Xuuagä, bin 'dacä n'da ra t'eni gue ra za, ne bi t'ɛngui: “Ní mba b_u ja ra dänijä ne gui 'yeni hangu na ndoho ra ngu. Nerp_u ja ra mexa i pøx y_un t'unni y_u jä'i.” Ne bi siqui ga pede hangu na ngu y_u jä'i i thände Ojä b_u. 2 Pe bi sicä: “O guí eni hangu na ndoho ra häi ma mbä't'i b_u thi ja ra dänijä, nguetho bin t'un'd_u y_u jä'i 'dahma 'dan'yo b_u na yä, gue'u hingui p_ä Ojä. Ne yote ma yozna din 'yo b_u ne di un'na rá hogahnini Ojä.” 3 Ne bi 'yɛngui: “Ga pɛnhdä b_u yoho ma pøngahyä, ne da hye y_u he tengu'b_u i tu yá mb_ui. Ne n'da mahuähi yo ciento ne hyäte pa da man'a mam hmangä b_u u,” ɛn Ojä. 4 Ne nu'u yoho yá pøngahyä Ojä, gue'u mí u'u yoho y_u za ngue y_u olivo, ne'u yoho b_u tøh y_u lámpara gue i 'bäp_u ja rá hmi ra Hmu mahɛts'i, gue'a di manda gätho ra ximhäi. 5 Ne to'o im bɛni di unba u yoho y_un 'yoh_u gue yá pøngahyä Ojä, da bøn ra sibi b_u yá nde ngue'a í zø'u. Ne gue'a dí du'u gätho yán s_uih_u u yoho yá pøngahyä Ojä. 6 Ne nu'u yoho y_u pøngahyä, din ja yá ts'ɛdi ngue di japi hin din 'ye gätho y_u pa gue dim pøngahyä b_u. Ne din ja

rá ts'edi gue gátho y_u dehe di japi ngue din ji. Ne din ja yá ts'edi hont'a go 'be'a man unbi di unba ra ximhäi, hont'a go ní pa i nde. ⁷ Ne nu'b_u mi gua'a rá 'befi Oja_u, 'bex bi bøm b_u ja ra hyahäi εmme x_un hε tengu n'da ran dætezate, rá_m 'behni ra zĩthu εmme nts'utho. Ne bi mba b_u, bi z_u'_u yoho yá pøngahya Oja, ne bi dāha bi hyo_u. ⁸ Ne nu'_u yá ngøc'yei_u yoho bi du, mi 'bem b_u ja ra calle made ra dāhnini, gue n'dat'a ra hnini guer_u bi du ra Hmu mahęts'i b_u ja ra pont'i. Ne nu'a ran ts'o bin ja b_u ja ra dāhnini 'da'angu nan ts'oui bin ja b_u ja ra hnini Sodoma, ner_u ja ra häi Egipto. ⁹ Ne nhyupa made bi mba y_u ja'i gátho 'dahma 'dan'yo b_u na ya gue bi nexr_u gátho y_u häi, bi hyęt'_u 'bom b_u xí du. Ne him bi japi bi mba nt'ägüi. ¹⁰ Ne gátho y_u ja'i i 'b_ucua ja ra ximhäi bin johya 'b_u mi du_u, ne nangue ran johya, bi un y_un t'unni n'da ngu n'da, ne bi hyu yá mbai ngue hin di paha mahøn'a_u yá pøngahya Oja, nguetho bi nu ran unbi nangue 'be'a bi 'yørpa_u. ¹¹ Pe nu'b_u mi tho a nhyupa made mi 'bom b_u, pe Oja bi un ra xehya mahøn'a, ne 'bex bi ndants'_u, ne gátho to'o bi nu, εmme bin su_u. ¹² 'Bex bá ε'a n'da ra nde mahęts'i nts'edi bin ya, bi 'yęmp'_u: “Ba εcua ya,” bi 'yęna. Ne bi ndex mahęts'i_u, in 'yoh_u n'da ra güi. Ne gátho y_un s_uih_u mi 'bäp_u bi nu 'be'a bin ja. ¹³ Ne nu'b_u mi mba_u yá pøngahya Oja, 'bex bi 'ya_n ra häi b_u ja ra dāhnini, εmme nts'utho. Ne ná 'dēt'a ra xequi ra hnini bin ts'oni, yoto mahuāhi y_u ja'i bi du nangue nts'edi ra 'ya_nhäi. Ne nu'_u y_u ja'i gue him bi du, εmme bin su, ne bi 'yęspa Oja mahęts'i b_uya. ¹⁴ Nuya ná yoho y_un unbi bi thogui, ne 'bex ba ε'a ná hyu ran unbi.

Ná yoto ra thuxi

15 Ne nu'bux mi huixt' rá thuxi a ná yoto ram
'behni mahęts'i gue mi 'bäpux, 'bexque nt'øde bu
mahęts'i xun ngu yu nde nts'edi bin ya, bi 'yęna:

Nuya gätho ra ximhäi bi dą Ojå ma Hmuhux,
ne'a ra Cristo bi huahni,
ne hont'ux di manda bu høn'bux go njam'bux mazai, bi
'yęn'ux yu nde i ya mahęts'i.

16 Ne nu'ux 'däte magoho yu dąc'yęi ngue mi hupux ja
yún thuts'i di mbä't'a Ojå bu mi hudi, bin dąnyahmu
ne bi dąnde Ojå. 17 Ne bi 'yęm 'bux mi dąnde:

Nu'i ma Ojå ahe nte guí hęmbi,
Nu'i zai guí 'bui, ne zai gmi 'bui,
nuya gá dux mi gá 'berpa yú ts'edi gätho mi'da,
ne da zä guí manda xun ho 'be'a gätho i ja.
Dí xi ahe jamadi, ngue ya gá 'yuh ni ts'edi tąte
thoho.

18 Nu'ux yu jå'i i 'bux høn bu go hapux i ja yu häi ęmmę
bin cux

ngue ya bi zøn ra ora da nu ran unbi.

Nuya bi zøn ra ora da nu nin juånbi, ne gätho ux xun
du.

Bi zøn ra ora gue guí un'dux ya 'be'a bi dą'ux ni 'yęhe
ne ni pøngahya.

Ne bi zøn ra ora gue guí un'dux yan t'unni gätho bi
'yęc'yęi,

hont'a go to'o i ja yú ts'edi, ne'ux hin'yux yú ts'edi.

Ne bi zøn ra ora, gue guí jua'ux gätho to'o di unba yú
mija'ihux, bi 'yęn'ux.

19 Ne nu'bux mi gua'a bi man'ux yu dąc'yęi, dra Xu-
uagä dá nugä nsoqui ra dąnijå mahęts'i. Ne dá
nugä ra huada i hørux mbo, guerux m'be'ts'i ran
hoqui bi 'yøt'ui Ojå ux yú 'yęc'yęi. Ne bin ja nts'edi

ra huei, ne bin thoni, ne yuñ gäni, ne bin ja n'da ra 'yámhäi, ne bi hyøh yuñ do.

12

Ra xisu ne ra jarga

¹ Ne dá hant'a n'da ran t'uti xun ndoho bu magats'i, ngue n'da ra xisu mi he ra hyadi ngue rá pahni, ne mi tɔpɔ ja ra zana. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona gue min 'youi 'de'mayoho yu sɔ. ² Ne nu'a ra xisu mi haɥ'uhni a, ne ɛmme mi mbafi ngue xun u, ngue nde dim 'buh rá t'uhni. ³ Ne bi nequi bu man'da ran t'uti tengu n'da ra jarga xun ndoho ne xun theni, ɛmme nts'utho. Ne nu'a ra jarga mi ja yoto yú ya, ne n'da ngu n'da yú ya mi hu'ts' yu corona. Ne mi ja 'det'a yú dani. ⁴ Ne nu'bu mi uan'na rá 'yozu, bi hyøm bu häi ná hyu nets'i yu sɔ mi ja bu mahɛts'i. Ne nu ra jarga 'darbu mi 'bähmi ra xisu, i nde da zap'a rá t'uhni 'bu bim 'bui. ⁵ Ne bim 'bu'a n'da ra ts'unt'u, rá t'uhni ra xisu buya. Ne guehna ra ts'unt'u din ts'ut'abi gätho yu häi, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Pe nu'bu mim 'bui, bi jamansu Oja, ne 'bex bi zixpɔ mahɛts'i bí ja rá ts'edi. ⁶ Pe nu ra xisu bi 'dagui, bi mba bu ma'ueni guerpɔ bi hocua Oja dim 'bui n'da mahuahi ne yociento ne hyate pa. Ne din ja bu 'be'a gätho da hyoni. ⁷ Ne nu bu mahɛts'i bin ja n'da ra dəsui, nu'a rá ngarba m'behni Oja mahɛts'i ngue ra Miguel ne gätho u mi'da yüm 'behni Oja mahɛts'i, bin sühmbu a ra jarga ne'u gätho yú 'yɛhe a ra jarga. ⁸ Pe nu'a ra jarga him bi dāha, ne Oja him bi japi dim 'bupɔ mahɛts'i buya. ⁹ Ne bi thøn'a thi bu mahɛts'i a ra jarga, guet'a ra c'ɛya, ra zıthu a, rá thuhu ra Satanás, gue

i häte gätho ua ja ra ximhäi gue'b_u rá mb_udi thoho. ¹⁰ Nε nub_uya nugä dra Xuuagä dá øcä n'da ra nde mahεts'i nts'edi bin yä bi 'yεna: “Ya bi zø_n ra pa da yän'_u y_u 'yεc'yεi, nε da nu a rá ts'edi Ojä, di manda rá ts'edi Ojä _u, nε a ra Cristo. Nguetho ya bi thø_n'a thi b_u mahεts'i ra zïthu ngue nzäi madi yäp'_u ma cuh_u b_u ja rá hmi Ojä ma pa nε ra xui. ¹¹ Pε gue'a rá ji ra Jesús, tengu'b_u ra Dε'yo, ní ðäp'a ra zïthu _u y_u 'yεc'yεi, nε'b_u i ma ngue εc'yεi ra Jesús, nε'b_u hingui su da du. ¹² Janangue'a dan johyah_u gätho dí 'b_uhmb_u mahεts'i. Pε ndumb_ui thoho ah_u gue guí 'b_uhmb_u b_u ja ra häi, nεp_u ja ra dejä, nguetho bi zøm b_u ja ra ximhäi ra zïthu, nε εmme in cuε. I pädi him maya'a y_u pa din ja rá ts'edi b_u,” bi 'yεn'a ra nde dá øcä bin yä b_u mahεts'i. ¹³ Nε nu'b_u mi nu ra jarga zïthu ngue bá t'ent'ua häi, bi gu'a ra xisu gue bim 'b_uh rá ts'ant'_u. ¹⁴ Pε nu'a ra xisu bi mba nt'unni yoho y_u zahua tengu n'da ra pents'_u x_un ndoho, nε bi zägui bi mba ma'ueni guep_u him bi zä bi bent'a ra jarga. Nε bi mba ma jamansu b_u hyu jεya made. ¹⁵ Nu ra jarga b_uya bi bøn ra dehe rá nde, tengu'b_u n'da ra ðathe x_un ndoho, εna xtán dux'a ra xisu ra dehe. ¹⁶ Pε Ojä bi xoc'a n'da ra hyähäi guep_u bi y_u'a ra dehe bi bøm b_u rá nde ra jarga. ¹⁷ Pε nu ra jarga b_uya εmme bi de ra cuε nangue'a ra xisu, nε bi mba bi z_u'_u gätho mi'da ngue rá 'y_u'a ra xisu, gätho _u gue bi 'yøt'a bi man Ojä nε bi ðen'd_u 'be'a bi man'a ra Jesús.

13

Ran t'uti bi bøxp_u ja ra dejq, nε ran t'uti bi bøxp_u ja ra häi

¹ Nε bi mba bim 'bäp_u ja ndenthe a ra jarga zĩthu. Nε nugä dra Xuuagä dá nu man'da tengu n'da ra zate, bi bøxp_u ja ra dādeja. Nε nuna ra zate mi ja yoto yá yā, nε 'dεt'a yú dāni, guep_u mi ja 'dεt'a y_u corona. Nε mán t'o't'i b_u yá yā yú thuhu zεhε a ra zate εmbi gueε Oja, nε bi ma mants'o nangue Oja.

² Nε nuna ra zate dá nu, gue bi bøxp_u ja ra deja, tengu n'da ram hmasni, pε nu yá gua tengu yá gua y_u oso, nε nu _u yá nde, tengu yá nde y_u león. Nε nu'a ra jarga bi un zεhε rá ts'edi ná yoho ra zate gue xí bøxp_u ja ra deja. Nε bi un ran t'εdi di manda b_u hap_u i ja rá ts'edi ra jarga zĩthu, εmme x_un ngu ra ts'edi mi ja a.

³ Nu'a n'da rá yā mi ja b_u n'da ra seni ngue mí εmbi dí du a, pε bi zā. Nε gātho y_u ja'i mi 'b_ucua ja ra ximhäi, bi denni, nε bi hyonya thoho nangue rá ts'edi mi ja.

⁴ Nε nu _u y_u ja'i bi dānde ra jarga, nguetho ya xi un rá ts'edi ra zate xi bøxp_u ja ra deja. Nε bi dānde ra zate, nε bi 'yεna: “Njo'o man'da tengu na, nε njo'o to'o da zā din s_uhmi na.”

⁵ Nε bin t'un rán t'εdi ra zate xí bøxp_u ja ra deja, da man ra ts'ore x_un ts'o nangue Oja. Nε bin t'un ran t'εdi din ja rá ts'edi yote ma yozna.

⁶ Nε nu'b_u mí nyā, εmme x_un ts'o bi ma nangue Oja. Bi ndøm mánts'o rá thuhu Oja, nεp_u bí 'b_ui, nε gātho _u i 'b_up_u mahεts'i.

⁷ Nε bin t'un ran t'εdi ngue din s_uhmb_u yá t'uhni Oja ngue di japi di 'bε_u. Nε bin t'un ra ts'edi ngue di manda gātho ná ngu y_u ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi, gātho y_u häi, nε gātho 'dahma 'dan'yo b_u na yā y_u ja'i, gātho y_u hnini.

⁸ Nε gātho y_u ja'i bi dānde a. Pε him bi dānde _u xmán t'o't'i yú thuhu b_u ja rá søcuā ra Jesús gue bi 'yo't'a ra T'udε'yo gue'a bi tho. Nε ya mán t'o't'i b_u _u yá thuhu _u 'b_u má hin'y_u

ra ximhäi, im ma to'o i ja ra temazaï. ⁹ Nu'u to'o i ja yú zagu, dami 'yøhmbu xun ho ya. ¹⁰ Nu'a to'o di un ran unbi yu ja'i gue da got' ra fädi, neεε a da nu ran unbi ngue da mba njot'i. Ne to'o din hote ngue di sente, neεε a da nu ran däte ngue da ts'eni. Janangue'a to'o gätho u yú t'uhni Oja, jatho hont'a da bēni gue yú yante Oja, ne hin din xombui. ¹¹ Ne nubuya dá nu man'da ran t'uti gue bi bøxpø ja ra häi, ne mi ja yoho yú t'udani tengu n'da ra t'ude'yo. Pe nu'bu mín ya εmme nts'utho tengutho ra jarga zjthu. ¹² Ne nu'a ran t'uti xí bøxpø ja ra häi bin ja rá ts'edi tengu ra zate ngue xí bøxpø ja ra dædejå ngue mi ja n'da ra seni a n'da rá ya gue xí zä. Ne bi japi gätho i 'bucua ja ra häi da dænde ra mbædi ra zate. ¹³ Ne nu'a ran t'uti gue bi bøxpø ja ra häi, bi 'yøt' yun t'uti nts'utho, bi japi bá çah mahçts'i ra sibi ngue da nu yu ja'i. ¹⁴ Ne bi hyät' yu ja'i gätho 'bucua ja ra ximhäi 'bu mi 'yøt' yu hyonya nt'øt'e. Ne høn'bu i 'bæpu ja rá hmi ra zate xí bøxpø ja ra dejå, bi zä bi 'yøt'u. Ne bi xih yu ja'i da 'yøt'a n'da ra nyoguido tengu ra zate xí bøxpø ja ra dejå, gue mí ja ra seni bu ja n'da rá ya, ngue xí zä. ¹⁵ Ne nu'a ran t'uti gue bi bøxpø ja ra häi, bin t'un ran t'edi di japi dim 'bu a ra nyoguido nt'øt'e tengu ra zate bi bøxpø ja ra dejå. Ne di japi din ya. Ne bi japi da mba ntho gätho to'o him bi dænde a. ¹⁶ Ne bi manda ngue gätho yu ja'i din ja rá hmepyra ra nyoguido bu ja rá dε nepu ja rán 'yei, madague'a hont'a go má ja'i, gätho i ja yú ts'edi ne'u hin'yu yú ts'edi, gätho yu membeti ne gätho yu hyoya, gätho yu 'yεhe ne gätho ngue hing yu 'yεhe, gätho yu ja'i jatho din ja ra hmepyra. ¹⁷ Ne hingui sä n'da ra ja'i dim pä o gue din tai 'bu hin di

nequi rá hmeɣya ra zate xí bɔxpɛ ja ra deɟa, nu bɛ ja rá ɟa'i. Gátho ɟatho din ja ra hmeɣya ngue nam bɔni rá thuhu, o rá número, rá hmeɣya rá thuhu ra zate. ¹⁸ ɟatho gan 'yomfɛnihɛ xɛn ho ngue gui pɔhmbɛ 'bɛ'a nam bɔn'a rá número ra zate, nguetho nu rá número, 'dato ciento ne hyɔte ma 'dato, rá número n'da ra ɟa'i.

14

Bin tuhu ɛ bim pɔhɔ

¹ Ne nubɛya dá nugä ra Jesús ra T'ɛde'yo i 'bäpɛ ja ra nyuni t'ɛmbi Sión. Ne mi 'bähmbɛ ra Jesús n'da ciento ne yote ma goho mahuɔhi yɛ ɟa'i ngue gátho i ja bɛ ja yú de rá thuhu ra Jesús ne rá thuhu rá Ta. ² Ne dá ɔcä n'da ra nde bɛ mahɛts'i nt'ɔde tengu yɛ dehe xɛn ngu ɛmme di hɔ ne tengu ran gäni nts'ɛdi di thoni. Ne dá ɔcä tengu'bɛ yɛ arpa'bida xɛn ngu i pɛi. ³ Ne nu'ɛ n'da ciento ne yote ma goho mahuɔhi bi yɔn Oɟa bɛ ja ra ximhäi, ne bin tupɛ n'da ra thuhu ma'da'yo bɛ ja rá hmi Oɟa gue'a i huxpɛ ja rán thuts'i, ne guepɛ 'bäh yɛn t'uti i 'bɛi, ne yɛ dɔc'yɛi. Ne nɔ'o mi'da bi zä bi bɔ a ra thuhu. ⁴ Ne nu'ɛ, gátho xɛn hotho ɛ, gue hɔnt'a Oɟa mbɛni. Ne i ten'na ra De'yo hɔnbɛ go hapɛ da mba. Ne nu'ɛ gue bi yɔm bɛ ja ra ximhäi bɛ 'bɛh mi'da yɛ ɟa'i, yɛn t'unni man'da xɛn ho bin t'un Oɟa ne ra De'yo. ⁵ Ne xinga n'da ra fɛhni bi thɔnba ɛ, xɔgue xinguí ts'ɛ yú ts'oqui bɛ na nu Oɟa.

Nu'a bi man'ɛ hyu yám 'bɛhni Oɟa mahɛts'i

⁶ Ne nubɛya dá nugä man'da ram 'bɛhni mahɛts'i mi 'yo inde bɛ mahɛts'i, ne i cɔ ra sɔcuɔ nt'o't'i bɛ ran ho ma'da'yo hin njɔm'bɛ da guadi ne da

mba gätho nanguni ra ximhäi. Da mba bu gätho yu häi ne nu yu ja'i 'dahma 'dan'yo bu na ya da 'yode hont'a go to'o ní ja'i. ⁷ Ne nu'a ram 'behni mahets'i nts'edi bi 'yena: “Dami numansuhu Oja ne gui 'yεspahu rá ts'edi nuixte a, nguetho ya bi zøn ra ora da 'yot' rán juanbi Oja. Dami thandehu a ya, gue'a gue bi 'yot' mahets'i ne bi 'yot' ra ximhäi. Ne bi 'yot' yu deja ne bi 'yot' yu mbøthe,” bi 'yena. ⁸ Ne nu'a man'da ram 'behni mahets'i mahøn'a bi den'na rá mbudi m'behni, ne bi 'yena: “Ya bin theh rá ts'edi ra dahnini Babilonia ngue εmme mi ja rá ts'edi. Nguetho nu'u yu ja'i mi 'bupu bi xandi gätho ra ximhäi a ran 'yomt'eni mí øzεε. Ne gätho u bi 'yot' ran ts'o tengu n'da ra iti gue com'ma rá sei gätho mi'da,” bi 'yena. ⁹⁻¹⁰ Ne nu'a ná hyu ram 'behni mahets'i bi den'na ná yoho, ne nts'edi bi 'yena: “To'o gue da dande ra zate gue bi bøxpu ja ra deja, ne ra nyoguido, ngue i ja rá hmεpya bu ja rá dε o guεpu ja rá 'yε, da nu hangu nangu rá ts'edi rá cue Oja. Nu Oja xingui ts'u da 'yε'ts'a ran unbi di un'ndu nangué rá cue. Ne da nu a ra Jesús ra De'yo ne yú hogam 'behni mahets'i 'bu bin t'un'na, ngue ra sibi n'youi ra despi. ¹¹ Nu'a ra 'bifi i pøm bu njam'bu din hε a hont'bu go njam'bu mazai. Ne nu'u i 'bupu njam'bu din hε a ran unbi i nu u ma pa ne ra xui. Gue'u gätho bi dande ra zate xí bøxpu ja ra deja, ne ra nyoguido, gätho u i ja bu ja rá ja'i rá hmεpya ne rá thuhu ra zate. ¹² Pe nu ahε gyu 'yεc'yεihε pe nde'bu man'da gui hyadumbuihε gui thoc ni t'εc'yεihε ne gui hyäthε yan unbi. Nguetho yú t'ahni Oja u gätho di thoqui i øt' yün t'edi ne di thoqui i εc'yεi ra Jesús,” bi 'yεn'a ná hyu rá m'behni

Oja mahęts'i. ¹³ Ne nubuya bi 'yęngä man'da ra nde dá øcä mahęts'i: “Dami 'yo't' ya 'be'a ga xi a i. Din johya thoho gätho ɯ xun du 'bu ya mí ęc'yei a ra Hmu Cristo mahęts'i. Majapi thoho, ęn'a rá Hogandahi Oja, nguetho din säya a rá 'befi mi øt'e. Ne nu'a ran ho mi øt'ua ja ra ximhäi ɯ, ne nubu mahęts'i da nu rá muui bu.”

Rán sofo ra ximhäi

¹⁴ Ne dá nu n'da ra güi xun t'axi thoho ne mi hu inde bu ja ra güi a n'da tengu n'da ra ja'i. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona ra oro. Ne mi ha ra mbore theni ęmme het'i. ¹⁵ Ne bá pøm bu rá danija Oja mahęts'i man'da rá m'behni Oja, ne nts'edi bi xi a mi hupɯ ja ra güi: “Dami 'yørpa yɯ ja'i bu häi tengu'bu da hęc yɯ uva xun ya xpɯ ja ra nuandät'o. Nguetho ya bi zøn ra ora gue gui pe'ts'ɯ bin ja bu ni huahi,” bi 'yęn'a rá m'behni Oja. ¹⁶ Ne 'bex bi 'yøt'a mi hupɯ ja ra güi tengu xi sifi. ¹⁷ Ne man'da ram 'behni bá pøm bu ja rá ngu Oja mahęts'i ne'a mi ha n'da ra mbore theni ęmme i het'i. ¹⁸ Ne xø bá pøm bu man'da rá m'behni Oja buya guerpɯ ja rá męxa yán t'unni Oja, ne nu'a di manda da de ra sibi bu. Ne nts'edi bi xi a ram 'behni gue mi ha ra mbore theni: “Dami 'yøt' ya tengu i øt' yɯ ja'i 'bu i hęc yɯ uva hingui ho nguetho bi zøn ra ora gue da nu ran unbi ɯ nangue rán juanbi Oja,” bi 'yęna. ¹⁹⁻²⁰ Ne njabu bi 'yøt' rá m'behni Oja, tengutho 'bu di pet yɯ uva ne da 'yęn bu ja ran the'mi da bøn rán gui buya. Ne tengutho ra ja'i i ne't'ɯ yɯ uva da bøn yán gui, ne ngutho da 'yørpa ɯ to da zęmbi, da nu rá cue Oja ęmme nts'utho. Janangue'a ran t'uti ngue bi mbän rá ji. Ne bi 'yørpɯ ja ra ndehnini, ne ęmme xun ngu

ra ji bi mbäni, hyuciento kilómetro nan jünni, ne nan hε tengu 'bη da hycpη ja yá nde yη fani a ra ji bi 'yugui.

15

Yoto yηm 'behni di manda yoto yηn ηnbi

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nu man'da ran t'uti bη mahεts'i, ne εmme dá hyonya thofo. Mi 'bähmbη bη yoto yám 'behni Ojā mahεts'i, gue η di manda yoto yηn ηnbi din ja ua ja ra ximhäi, ne nu'bη bi thoh yηn ηnbi, ya bi thoh rá cue Ojā bηya. ² Ne dá nu n'da ra xito di nequi tengu ra deja, rá cηη xηn theni tengu ra sibi. Ne gätho mi 'bäpη ja ra xito, gue'η gue him bi dānde ra zate xí bōxpη ja ra dehe, bi zedi, hím bi dānde ra nyoguido ngue ra pøte a, ne xím bin jap'a rá número o rá thuhu a. Ne n'da ngu n'da mi hā yη 'bida, ngue yη arpa xí un'na Ojā η. ³ Ne gätho mi 'bäpη bin tuh rá thuhu ra Moisés rá 'yεhe Ojā, ne bin tuh rá thuhu ra Jesús ra Dε'yo. Bi 'yεn'η:

Nu'i ma Ojā ahe, ma Hmu ahe, nuixte thofo ni ts'edi, εmme xηn ho i, ne ma hyonya thofo nin t'øt'e.

Majuani nin t'øt'e xηn hotho η.

Nu'i grá hoga ts'ut'abi mazai.

⁴ Xinga n'da dim 'bηi gue hin da dānde i, gue hin da numansu ni thuhu, nu'i ma Hmu ahe. Høn'a thofo i xηn ho i, ma Ojā ahe. Gätho hønt'a go 'be'a má nde da dānde i, nguetho gätho ya bi nu ngue xηn ho 'be'a gätho guí øt'e, bi 'yεn'η.

⁵ Nε nubɣya dá nu nsoqui n'da ra jut'i i ja bɣ mbo rá dɔnija Oja bɣ mahɛts'i, guepɣ m'be'ts'i yɣn t'ɛdi bi 'yo't' ra Moisés. ⁶ Nε yoto yám 'behni Oja ngue di manda yɣn ɣnbi bɣ ja ra hâi bi bøm bɣ. Gãtho i he yú pahni xɣn t'axi ngue ra lino, nε gãtho bi du't' yú tija ra oro. ⁷ Nε nu'a n'da ran t'uti mí 'bäpɣ bi un'i yoto yɣ ximbo bi un'ndɣ yám 'behni Oja. Gãtho ma yudi rá cuε Oja, nε nu'bɣ 'dah mi'da da mbän ɣ mí po bɣ ja ra ximbo, gãtho yɣ ja'i i 'bɣcua ja ra ximhäi da nu rá cuε Oja, gue i 'bɣi mazai. ⁸ Nε gãtho rá nija Oja bɣ mahɛts'i ma yudi rá ts'edi nε rá nuixte Oja tengu ra 'bifi 'bɣ i yupɣ mbo ra ngu. Nε xinga n'da sä da yɣpɣ asta gue'bɣ bi gua'a rá 'befi ɣ yoto yɣm 'behni gue di manda yoto yɣn ɣnbi ua ja ra ximhäi.

16

Yɣ ximbo i po yɣn ɣnbi ngue rá cuε Oja

¹ Nε dá øcä n'da ra nde gue bi bøm bɣ ja rá dɔnija Oja. Nε nu'a ra nde bi xi ɣ yɣm 'behni: “Dami fämhbɣ bɣ ja ra ximhäi rán ɣnbi Oja nts'utho i po ɣ yoto ni ximbohɣ,” bi 'yɛna. ² Nu rá mbadi ram 'behni bi mbäm bɣ ja ra ximhäi rá cuε Oja mí po bɣ ja rá ximbo. Nε gãtho yɣ ja'i gue bin ja rá hmɛpya a ra zate xí bøxpɣ ja ra dehe, nε'a ra nyoguido ngue i thãnde ɣ, bi nu ran ɣ ngue yɣ sasi xɣn ts'otho. ³ Nubɣya ná yoho ram 'behni mahɛts'i bi mbän a rá cuε Oja mi po bɣ ja rá ximbo, bɣ ja ra dɔdejã. Nu'a ra dehe bɣya bin ja tengu rá ji n'da ra ja'i xɣn du. Nε gãtho mi 'bɣpɣ mbo ra dejã bi du. ⁴ Nε ná hyu ram 'behni mahɛts'i bi mbän'a rá cuε Oja mi po bɣ ja rá ximbo hapɣ ja gãtho yɣ dãthe nε gãtho yɣ mbøthe. Gãtho ra dehe mi po bɣ bin ji. ⁵ 'Bex dá

øcä rá nde rá m 'behni Ojå gue'a bi unba yu dehe bi 'yena: "Nu'i ma hoga Hmu, ma Ojå i, zai guí 'bui ne gmí 'bui, xun hotho gätho nin juanbi, nguetho rán säui u gá unbi. ⁶ Ya gá un ra ji da zi u, nguetho bi hyo u nim 'behni bu häi ne ni pøngahya. Nuya gá cospa ra pengui nanguie 'be'a bi 'yøt'u," bi 'yena. ⁷ Ne dá øcä n'da ra nde bi bøm bu ja ra mexa gueru mí ja yún t'unni Ojå, i ena: "Ma Hmu i Ojå nuixte ni ts'edi xun ho, njuantho a nin juanbi, ngue rán säui u," bi 'yena. ⁸ Ne nu'a ná goho rá m 'behni bi mbäm bu ja ra hyadi a rá cue Ojå mi po bu ja rá ximbo. Ne emme bin ja rá ts'edi ra hyadi ngue bin zø u mi 'buru ja ra ximhäi nanguie nam pa ra hyadi. ⁹ Ne nu'u gue bi nu ran unbi nanguie rá ts'edi ra hyadi, bi ndømans'to rá thuhu Ojå, gue'a bi manda yan unbi, pe guexta'a him bi 'yεspa Ojå, him bi päh yán 'yomfēni u. ¹⁰ Nuya ná cut'a ram 'behni bi mbäm bu rá cue Ojå mi po bu ja rá ximbo, ne bi mbäm bu haru i ja rá ts'edi ra zate xí bøxru ja ra dehe. Ne nupu haru ja rá ts'edi, gätho xum 'bexui thoho bu. Ne nu'u yu ja'i gue i 'buru bi zase yú jani nanguie ran unbi bi nu. ¹¹ Ne bi c'amants'otho Ojå nanguie yan u, ne nanguie yu sasi mi ja. Pe guexta'a him bi 'ye'ts'a ran ts'o mi øt'e, him bi päh yán 'yomfēni. ¹² Ne nu'a ná 'dato ram 'behni bi mbäm bu rá cue Ojå mi po bu ja rá ximbo, bi mbäm bu ja ra dæthe xun ndoho t'εmbi Eufrates. Ne bi xä ra dehe ne 'bex bi 'yo't' ra dæthe ngue da zä da thopu yu ts'ut'abi gue ní 'yεpu ní bøx ra hyadi. ¹³ Ne nugä dra Xuuagä, dá nu hyu yu ts'onthi di nequi tengu yu 'ue, ngue bi bøm bu ja rá nde ra jarga zithu, neru ja rá nde ra zate xí bøxru ja ra de ja, ne bi bøm bu ja rá nde ran t'uti xí bøxru

ja ra häi, gue ra hyäte pøngahya. ¹⁴ Nguetho nu'ɥ, gue'ɥ yá ts'onthi ra zĩthu ɥ i ja yá ts'edi ngue da 'yøt' yɥ hyonya nt'øt'e. Ne nu'ɥ bi mba bɥ gätho ná ngɥni ra ximhäi, hønɥ go hapɥ 'bɥh yɥ ts'ut'abi, ngue bi japi di pɛt yɥ ja'i. Ngue din ja ra dɔsɥi din sɥhmbɥ Oja. Ne nu'a ra pa din ja ra sɥi gätho da nu rá ts'edi Oja nuixte. ¹⁵ Ne dá øcä rá nde ra Jesucristo ngue bi 'yɛna: “Gui 'yøhmbɥ ya, nugä ba ɛcä tengu n'da ra bɛ. Hinga mfadi njam'bɥ ga søhø. Din johya thoho ɥ gue him bin aha pɛ bi jamansu yɥ he dá unni, janangue'a hin din 'yahe ne hin din 'yaä bɥya, ngue im bɛntho a ran hoqui dá ørpa ɥ, janangue'a hin di nequi yá ts'oqui, ne hin da mbɛ'ts' yá sä,” bi 'yɛna. ¹⁶ Ne gätho bim pɛti bɥ yɥ ts'ut'abi ne yɥ ja'i bɥ ja ra xɛqui t'ɛmbi Armagedón, ngue yá nde yɥ hebreo a. ¹⁷ Nuya ná yoto ram 'behni bi mbäm bɥ rá cue Oja mi po bɥ ja rá ximbo, bi huic ran dahi 'bɛ'a mi po bɥ. 'Bex bi t'ø a n'da ra nde bi bøm bɥ ja rá nija Oja mahɛts'i, guerpɥ i hu inde Oja. Ne nu'a ra nde bi 'yɛna: “Ya da guadi gätho man ts'ɛmbi,” bi 'yɛna. ¹⁸ Ne 'bex bi hyät'i nts'edi yɥ huɛi, ne nts'edi bin thoni yɥ ngäni. Ne bin ja n'da ra 'yañhäi nts'edi hin jam'bɥ bi nu n'da ra ja'i tengu na, asta gue'bɥ go mim 'bɥ ɥ yɥ mbɛdi thoho yɥ ja'i. ¹⁹ Nu ra 'yañhäi bi xen'a ra dahnini Babilonia, hyu xɛqui bi bøni. Ne gätho mi'da yɥ hnini hønɥ go hapɥ mi ja bi guadi. Ne bi bɛn Oja gue xɥn ts'otho mi øt' yɥ ja'i 'bɥpɥ ja ra dahnini Babilonia, ne nts'edi bi ɥnba ɥ, nangue rá cue nts'edi a, asta gue'bɥ go min theh rá cue Oja. ²⁰ Ne gätho yɥ t'uhäi i ja bɥ ja yɥ deja bim 'bedi. Ne gätho yɥ nyuni ne yɥ t'øhø bim 'bedi, hin'yɥ bɥya. ²¹ Ne 'bex bi dæpɥ mahɛts'i yɥn do ɛmmɛ nts'utho

nguetho yote kilo nán hy_u n'da ran do, bi z_u i 'da yu ja_i. Pε nu _u y_u ja_i bi c'ámants'o Oja nanguε ran _unbi nts'edi bi nu nanguε y_un do.

17

Ra ngurpa 'yomt'eni xisu

¹ Nε nu'a n'da _u yám 'bēhni Oja mahęts'i gue'a mí ja n'da ra ximbo, bi xicā: “Ba ξεε ga ut'a i rán juānbi Oja da nu ra 'yomt'eni xisu i hup_u ja y_u dehe 'dahma 'dan'yo b_u gātho ra ximhäi. ² Nu'_u y_u ts'ut'abi b_u ja ra ximhäi bi 'yøth_u ran ts'o a ra 'yomt'eni xisu. Nε y_u ja_i 'bucua ja ra ximhäi bi xānba b_u gue da 'yøt' ran ts'o guerp_u 'b_u a ra 'yomt'eni xisu. Gātho mi øt' ran ts'o tengu'b_u iti thohe,” bi 'yēm 'b_u mi xiqui. ³ Nε nub_uya nu rām 'bēhni Oja bi zixcā b_u ja n'da ra huēnhäi ma'ueni njon mi 'b_urp_u. Nε nu rá Hogandāhi Oja bi jaqui gue dá handi, nε dá nugā a ra xisu i hux'a n'da ra zate x_un theni. Nu ra zate mi ja yoto yá y_u nε 'dēt'a yú dāni, nε nt'o't'i b_u ja rá ja_i ξna jase rá ts'edi, gue rá thuhu ξna guesε Oja. ⁴ Nu ra xisu mi he n'da ra hoc'bø't'e x_un j_upoi nε x_un theni. Nε ξmme madín 'yøt'e x_un ho nanguε y_u thebe nε y_um fo'yε ra oro nε y_u ts'ungu ξmme x_um hmadi thohe, nε hønt'a go mi cuat rá pahni. Nε mi the n'da ra tasa ra oro. Pε gātho 'be'a mi po ra tasa ra hmεpya nanguε gātho y_un ts'o mi øt' ra xisu. ⁵ Nε nub_u ja rá dε nt'o't'i b_u rá thuhu: “Ra dāhnini Babilonia, ngue ja rá ts'edi tengu'b_u rá mbe gātho y_u 'yomt'eni nε tengu'b_u rá mbe gātho i øt' ran ts'o høn_u go hap_u i ja ra ximhäi,” bi 'yēn'a ra t'ohni. Pε hin da bāse n'da 'bē'a ním bøn'a. ⁶ Nε dá hant'a ra xisu, tengu

'b_u ìti tho ho nangue yá ji _u gátho bi hyo 'b_u mi den Ojã ne 'b_u mi mamp'a rãm hman ra Jesús. Ne nugã drã Xuuagã, dadí hyonya tho ho 'b_u má nugã a n'da ran t'uti. ⁷ Ne nu rãm 'behni Ojã mahęts'i bi xiqui: "O gadí hyonya tho ho, nguetho ga xi a ya 'be'a ni hmępya a ra xisu, ne 'be'a ni hmępya a ra zate i hux'a ra xisu, gue i ja yoto yá yã ne i ja 'det'a yá dani. ⁸ Nu'a ran t'uti ngue ra zate gá nu, pe gue'a n'da mi 'b_ui, ne hingui 'b_uh ya, pe him ma ya'a ba ęhe mahøn'a, da bøm b_u ja ra hyãhãi ęmme xun ę. Ne m'bejua da nu ran däte xun ho hin dim 'b_uh mahøn'a. Ne gátho y_u ja'i ngue hinga nt'o't'i yá thuhu b_u ja ra sęcua mahęts'i, gue bi t'orp_u 'b_u ma hin'y_u ra ximhãi, di hyonya tho ho 'b_u bi nu mahøn'a tengu b_u í hnu ra zate. Nguetho mi 'b_ui, ne njo'o ya, pe dim 'b_ui mahøn'a. ⁹ Nu' u to'o i ja yán 'yomfęni xun ho, sä da badi 'be'a nim bøn a ra hmępya. Nu yoto yá yã ra zate ra hmępya ngue _u yoto y_u nyuni guerp_u i hu a ra xisu. ¹⁰ Ne ra hmępya gue' u yoto y_u ts'ut'abi, ngue y_u ts'om'bãi tho ho. Bi du _u cut'a ne nu ná 'dato i 'b_up_u ya, ne ná yoto dim 'b_ui, pe hingan ya'a din ts'ut'abi. ¹¹ Ne nu'a n'da, ná hyãto ra ts'ut'abi b_uya, gue'a gue mi 'b_ui, pe njo'o ya. Nu 'b_u bá ęh mahøn'a, di manda tengu _u yoto y_u ts'om'bãi ts'ut'abi, pe m'bejua da mba da nu ran unbi mazai. ¹² Ne nu' u yá dani ra zate gá nu, y_u hmępya ngue 'det'a y_u ts'ut'abi din ja y_u ts'edi 'da y_u t' u ora tho ne da gomhb_u rá ts'edi ra zate. ¹³ Ne gátho y_u ts'ut'abi 'dat'a da bęni ngue di un ra ts'edi di manda ra zate. ¹⁴ Ne gátho y_u ts'ut'abi da z_u'a ra Jesús ra De'yo. Pe nu'a ra Jesús da daha, nguetho ra Hmu a nangue gátho mi'da y_u hmu,

ne ra hmuts'ut'abi nangue gätho mi'da yu ts'ut'abi. Ne nu'u gätho din 'yohu ra Jesús 'bu bi dāḥa, gue'u bi zon Oja u, ne bi huahni, ne him bi 'ye'ts'a ní denni," bi 'yēn'a ram 'behni. ¹⁵ Ne nu rām 'behni Oja mahęts'i xø bi xicā mahøn'a dra Xuuagä: “Nu yu dehe gá nu guerpü mi huh ra xisu, ra hmępya a nangue gätho mi'da yu ja'i i 'buh nanguni ra ximhäi, gätho yu häi gätho yu nde 'dahma 'dan'yo bu na ya. ¹⁶ Ne nu yu dani gá nu, ngue yá hmępya yu ts'ut'abi, ne'a ra zate, m'bejua da zu a ra 'yomt'ęni xisu u. Ne nu'u da hyacıpi 'be'a gätho mi ja a ra xisu, ne da zap rá ngøc'yei a, ne da 'yu'ma ra xisu nangue ra sibi. ¹⁷ Nguetho Oja bi beḅba yu ts'ut'abi da 'yøt'e tengu mim beḅn Oja, ngue n'da ngu n'da u di un rá ts'edi ra zate di manda, asta gue'bu go bin ja 'be'a bi man Oja ngue din ja. ¹⁸ Ne nu'a ra xisu gá nu bu, rá hmępya ra dahnini gue'a di manda yu ts'ut'abi a, nangue gätho yu häi i ja ua ja ra ximhäi,” bi 'yēn'a ram 'behni.

18

Bi 'beh rá ts'edi ra dahnini Babilonia

¹ M'bejua dá nugä man'da ram 'behni bá çah mahęts'i, ne emme i ja rá ts'edi. Ne i ja rán nequi, bi hyät ra ximhäi 'bu mi gaj, tengu ra hyadi. ² Ne emme ts'edi bin ya, bi 'yēna: “Bi guahya, bi guahya rá ts'edi ra dahnini Babilonia. Ne hont'u yu zıthu dim 'buru, ne gätho yu ts'onthi. Ne i 'buru hont'a go 'be'a mán ts'o, ne yu doja gue hingui ho øt'e, xun ts'otho. ³ Nguetho nu yu mengu bu bi xänba ran ts'o gätho yu ja'i mi søm bu gue i 'buh ná nguni ra ximhäi. Ne gätho yu ts'ut'abi bi gomhu ran ts'o

ra hnini, ngue tengu'bu ra 'yomt'ɛni xisu bu. Ne xun ngu yu ja'i 'da n'danni yu hai, bim membeti 'bu mi mbap'u 'be'a gätho bi numanhose yu mengu bu ja a ra hnini," bi 'yɛn'a ram 'behni. ⁴ Ne dra Xuuagä dá øcä man'da ra nde bi 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛna: “Ba ɛhe gätho yu ja'i ngue ma mbetigä, dami pøm bu ja ra dahnini, gue hin gui cohma øt'ehu ran ts'o i ja bu, ne hin guin nuhu ran unbi gue da nu u to'o da gopu. ⁵ Nguetho nu'bu sä da mba ma munts'i yun ts'o i t'ørpu, tengu'bu da zuh nan hɛts'i ra ximhai mahɛts'i. Ne nu'a Oja xingui ts'u bi pumbeni ran ts'o 'be'a bi t'ørpu.” ⁶ Ne bi sih yam 'behni Oja buya: “Nuya dami cospahu ra pengui tenguthoho bi 'yørpa mi'da, dami cospahu ran u gue gui yofu mahøn'a. ⁷ Dami un ya ran unbi ne nts'edi ra dumbui 'be'a ran theui bi 'yøt'e. Nguetho bi beni maguese, ne bi 'yøt' yu ts'oqui bi numanhose, ne xun ngu 'be'a gätho bi hyonse. Tengu'bu n'da ra xisu da manse mbo rá mbui, da 'yɛna: “Nugä xun ngu ma ts'edigä, hingan ts'ogui thohogä, ne njam'bu din jagä ra dumbui,” ngubu bi ma. ⁸ Pe janangue'a da nu ran unbi di und Oja, ne gätho 'be'a din ja, 'da huɛtho an ja gätho yu 'yanthi. Ne da nu ra gɛhe ne ra dumbui, ne di juadi nangu ra sibi. Nguetho tate thoho rá ts'edi Oja ra Hmu, gue di un'na ran theui bi 'yøt'e. ⁹ Ne nu yu ts'ut'abi gätho yu hai gue zai i comhu ran ts'o, gätho din zoni ne dim mbafi 'bu i hand rá 'bifi ra dahnini ngue i zø. ¹⁰ Ne gätho dim 'bämanhɛ nguetho ɛmme i su da nu ran unbi tengu in nu u i 'bupu ja ra dahnini. Ne da ma: “Huɛcate, huɛcate, nguetho mahotho ra dahnini, ne ɛmme mi ja rá ts'edi, pe n'da huɛtho

gue bi ts'εmbi,” da 'yεn'ε. ¹¹ Ne gätho yε mbä bε ja gätho ra ximhäi din zoni ne dim mbafi, nguetho njo'o da dämbi 'bε'a da mbä. ¹² Ngue yε oro, yε t'axi, yεn 'yøt'e, yε perla, ne ra 'bø't'e ra lino xεn ho, ra 'bø't'e ra seda, ra 'bø't'e xεn tudi xεn jεpoi ne xεn theni, ne gätho yε za gue muman'u, ne'ε nt'øt'e yε do'yo, ne gätho ε yε za nt'øt'e εmme xεm hmadi, ne'ε nt'øt'e ra bronce ngue ra thenga fεxna t'εgui, ne'ε nt'øt'e ra t'εgui, ne'ε nt'øt'e ra 'yaxi. ¹³ Ne zai mi 'bä bε yε canela, yε 'yεthi ngue in 'yohε yε tεhε, ra t'εza muman'u, yε 'yεthi i yεmanho, yε perfume, yε vino, yε aceite, ra hocjεni, ra trigo, yεn dani, yε dε'yo, yε fani, yε carro, ne yε 'yεε mi 'bä bε, nguetho mi 'bäp yé te yε ja'i tengu'bε i 'bä yε fani. ¹⁴ Ne da 'yεn'ε yε mbä: “Gätho gue xεn ho gmi honi bin thegue. Ne gätho yε mbeti ne gätho 'bε'a mahotho ya bi mba. Him man'dandj guin nu mahøn'a tengu mí ja bε,” da 'yεn'ε. ¹⁵ Ne nu'ε gue bim mεmbeti ngue'ε mim pä bε ja ra dahnini, dim 'bämanhε tho, nguetho i su da nu ran εnbi, tengu in nu'ε mi 'bεpε. Ne εmme din zoni, i tu yé mbεi, nguetho njo'o da däi 'bε'a i ja da mbä. ¹⁶ Ne da 'yεna: “Dumbεi thoho nanguε 'bε'a bin ja ra dahnini, εmme mi ja bε mahotho, ne mi ja bε yε 'bø't'e ra lino, ne yε 'bø't'e xεn jεpoi, ne yε 'bø't'e xεn theni, ne madi nequi bε 'bε'a mahotho gue yε oro ne yεn 'yøt'e ne yε perla xεm hmadi. ¹⁷ Nuya nte jabε ya, n'da oratho am 'bedi gätho εmme xεm hmadi mi ja bε,” da 'yεn'ε mim pä bε. Ne gätho yé hmu yε barco ne'ε gätho i hu bε, ne gätho yε mbεfi di 'yon yε barco, mi 'bämanhεtho. ¹⁸ Ne bi du yé mbεi 'bε mi nu ra 'bifi i zø ra dahnini, ne

bi 'yɛna: “Hin'yɥ man'da ra hnini mahotho tengu nɥ.” ¹⁹ Nɛ nu'ɥ, bi 'yɥx yú yá yɥ fonthäi, ra hmɛpya gue tu yú mbɥi, nɛ bin zoni nɛ bi mbafi, ɛna: “Huɛcate ra dɔhnini ɛmmɛ mi ja rá ts'ɛdi, nguetho gätho gahɥ dyú hmuhɥ yɥ barco dám mɛmbɛtihɥ nɥ, nɛ xøgue n'da oratho ám 'bɛdi gätho mi ja bɥ,” bi 'yɛn'ɥ. ²⁰ Pɛ gan johyahɥ gätho ahɥ gue guí 'bɥhmbɥ ua mahɛts'i, gan johyahɥ nangue 'bɛ'a bin ja ra dɔhnini, bi ts'ɛmbi. Nɛ dan johyahe gätho gahe ma 'bäihe ra Cristo ua ja ra häi, nɛ gätho gyɥ pøngahyɔ Ojɔ, nɛ gätho gahɥ ngue dí tɛnhɥ Ojɔ, dan johyahɥ, nguetho ya bi cos'ahɥ 'bɛ'a bi 'yøt'ahɥ yɥ ja'i mi 'bɥpɥ ja a ra dɔhnini. ²¹ Nɛ nubɥya n'da rá m 'behni Ojɔ mahɛts'i ngue xɥn ngu rá ts'ɛdi, bi gu'ts'a n'da ra do ɛmmɛ xɥn ndoho, nɛ nts'ɛdi bi 'yɛm bɥ ja ra dɔdeja. Nɛ bi 'yɛna: “Tengu thoho din ja ra dɔhnini Babilonia ngue mi ja rá ts'ɛdi, pɛ njɔm'bɥ da hnu mahø'n'a, gätho n'da m'bɛdi thoho. ²² Nɛ hin da t'øpɥ mahø'n'a yɥ mbɛ'bida, gätho ɥ i pɛ yɥ arpa, nɛ gätho ɥ i huixt yɥ thɥxi, xínga gue'ɥ yɥ hyɥxi. Xínga n'da ran 'yohɥ dim pɛpɥ mahø'n'a, nɛ njon din cam bɥ mahø'n'a. ²³ Nɛ din çɔ'bɛxui thoho, him man'dandj mahø'n'a di nɛqui bɥ yɥ sibi, nɛ njon da 'yøt' ran thɔti bɥ ngue din johya tengu mi øt'e. Nguetho man'da mi ja yú ts'ɛdi ɥ mi øt' yú 'bɛfi bɥ xínda gue'ɥ mi'da gätho ra ximhäi. Pɛ mi hät yɥ ja'i 'bɥ mi xänbi di ho yú pähä zɛhɛ ɥ gätho mi søm bɥ, bí nɛxpɥ ná ngɥni ra ximhäi. ²⁴ Nɛ guerpɥ bim fän yú ji ɥ yú pøngahyɔ Ojɔ, nɛ ɥ gätho mi'da yú t'uhni Ojɔ, gue bi tho. Pɛ guerpɥ bi tho ɥ, nɛ gue'a í ts'ɛmba a ra dɔhnini,” bi 'yɛn'a rá m 'behni Ojɔ.

19

¹ Ne nubuya, dra Xuuagä dá øcä yá nde n'da munts'i yá ja'i i 'bup mahets'i. Ne bi 'yɛn'u: "Dí ɛspah Oja, nguetho ma pørpateh a, ne hønse ma Ojah i ja rá nuixte ne tate thoho rá ts'edi. ² Xun ho rán ts'embi Oja, nguetho rán säui bi t'ørpa ra dahnini, tengu'bu ra 'yomt'ɛni xisu, gue bi ts'onba yá mbui gätho yá ja'i ra ximhäi. Ne nuya Oja bi cospa u gätho to'o bi hyo yá 'yɛhe," bi 'yɛna. ³ Ne nts'edi bi mam mahøn'a yá nde dá øcä: "Dí ɛspah Oja nguetho ya bi juah ra sibi a ra dahnini, ne hin din hɛ a nín 'yo rá 'bifi," bi 'yɛn'u yá ja'i. ⁴ Nubuya gätho 'däte magoho yá dæc'yɛi ngue zai di mbä'ts'a Oja, ne'u goho yun t'uti i 'bui, bin danyahmu bu i hu a Oja, ne bi dande. Ne gätho bi ma bi 'yɛn'u: "Necähe, ngubu dí m bɛmhbe dí ɛspahe Oja," ɛn'u.

Bi zin rá xisu ra De'yo

⁵ Ne dá øcä man'da ra nde bi bøm bu gueru i hu a Oja, ngue bi ma: "Dami 'yɛspa ma Ojah gätho u yá 'yɛhe. Dami 'yɛspah gätho to'o i numansu Oja, ne'u i ja yá ts'edi ne'u hin'na," bi 'yɛn'a ra nde. ⁶ Ne dá øcä yá nde yá ja'i xun ngu, ngue di hi tengu'bu xun ngu yá dehe, ne tengu'bu bi thoni yun gani. Ne bi 'yɛm 'bu mi ya: "Dí ɛspah Oja, nguetho di manda ya ra Hmu, ma Ojah tate thoho rá ts'edi. ⁷ Gätho dan johyah, ne da hyu ma mbuihu, ne ga ɛspah Oja ngue i ja rá ts'edi. Nguetho bi zøn ra ora da zin yá 'yɛc'yɛi ra Jesús, ra De'yo, tengu thoho n'da ran 'yohu din that'ui rá xisu. Ne mahøntho da mba ra xisu, mahoqui thoho. ⁸ Ne bin t'un ran t'ɛdi da hye ra pahni di fɛxni, gue ra lino xingui ts'u ts'o. Nu'a ra pahni xun t'axi nam bøni ngue bi mba mahoqui yá

ts'oqui ɱ yá t'ɛhni Ojɔ nɛ nubɛya i ɔt' yán thehɱ.”
 9 Nɛ nuna ram 'bɛhni mahɛts'i bi xicä 'bɛ'a ga o't'
 ya: “Din johya gätho to'o ɱ bi ts'on bɱ ja ran sihmɛ
 nangue rán thɛti ra Dɛ'yo. Majuɔni rá m hman Ojɔ
 na dí xi a ya,” bi 'yɛng rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i.
 10 Nɛ nubɛya dán dɔnyahmu bɱ ja rá gua ram 'bɛhni
 mahɛts'i. Pɛ nu'a bi xicä: “O guín jabɱ, nguetho
 nugä rá 'yɛhɛ thohogä Ojɔ tengu thoho i, nɛ tengu
 ni cuhɱ, gätho ɱ i mamp'a rá m hman Ojɔ nangue ra
 Jesús, gätho dadí jafɱ da fɛh ra Jesús,” bi 'yɛng 'bɱ mi
 xiqui.

Nu'a n'da bi hyux ra t'axca ndɔfani

11 Nɛ nubɛya, dra Xuuagä, dá nugä nsoqui
 mahɛts'i. Nɛ mi 'bäpɱ n'da ra t'axca ndɔfani pa
 nthuts'i. Nɛ nu'a i huts'i, Majuɔni a rá thuhu,
 nguetho zɛi im mam majuɔni a. Nɛ di Jɛ'ts'a rá
 thuhu, janangue'a n'da ngu n'da di un'na rán säui
 'bɱ bi juɔnbi, nɛ xɛn ho 'bɱ i ɔt' ran sui a. 12 Nɛ
 nu'ɱ yá dä a mi huxpɱ, mi zø tengu ra sibi, nɛ
 mi jabɱ xɛn ngu yɱ corona bɱ ja rá yɔ. Nɛ nu rá
 thuhu nt'o't'i bɱ, hønse mi pɔdi 'bɛ'a rá thuhu. 13 Nɛ
 nu rá pahni mi he, bi zinni gätho ra ji, nɛ nu rá
 thuhu, ngue rá m Hman Ojɔ a. 14 Nɛ nu'ɱ yɱ dofɛi
 mahɛts'i, gätho mi he ra t'axca lino mahotho, xíngui
 ts'ɱ xɛn ts'o. Nɛ gätho mi hux yɱ t'axca ndɔfani, nɛ
 bi dɛn'na ra mbɛdi mi huxpɱ ja ra ndɔfani. 15 Nɛ
 nu'a ra ngɛrbi i pøxpɱ ja rá nde n'da ra espada
 ɛmmɛ hɛt'i, ngue da dɔp yán suiɱ 'bɱpɱ gätho yɱ
 häi bɱ ja ra ximhäi. Nɛ gätho di manda ɱ bɱya, nɛ
 njon di japi da mbɛsta'a da ma. Nɛ tengutho ra jɔ'i
 bɱ ja ran the'ma gui'uva, i nɛn yɱ uva, nɛ ngutho
 da 'yørpa ɱ to da zɛmbi, di un rá cue Ojɔ nts'utho,

ngue nu'a nte hɛmbi da 'yɔt'e. ¹⁶ Nɛ nt'o't'i bɛ ja rá pahni nɛ rá xɪnthe rá thuhu, ngue ra Hmuts'ut'abi a ngue di manda gátho yɛ ts'ut'abi, nɛ rá thuhu, ngue ra Ngɛrpa Hmu a ngue di manda gátho yɛ hmu. ¹⁷ Nɛ dá nugä n'da rá m 'behni Ojå mahɛts'i mi 'bäpɛ ja ra hyadi, nɛ nts'ɛdi bi mba't'ɛ gátho yɛ doja mi 'yo bɛ magɛts'i, bi 'yɛmbi: “Gátho ahɛ gyɛ dojahɛ, ba ɛhmbɛ ya, nguetho Ojå bi 'yɔt'ahɛ n'da ra dɛnts'ihmɛ. ¹⁸ Ba ɛhmbɛ ya gui sihɛ yú ngɔc'yɛi yɛ ts'ut'abi nɛ yɛ hmudofɛi, nɛ'ɛ gátho mi ja yú ts'ɛdi. Nɛ yɛ ndɔfani nɛ gátho mi huts'i, nɛ gátho yɛ jå'i yɛ 'yɛhɛ nɛ gátho hing yɛ 'yɛhɛ, nɛ yɛ hmu uague yú mbɛfi,” bi 'yɛm 'bɛ mi mba't' yɛ doja. ¹⁹ Nɛ dá nugä ra zate gue xí bɔxpɛ ja ra dɛdejå, nɛ 'darbɛ bim pɛtihɛ gátho yɛ ts'ut'abi ngue gátho yɛ häi, ngue da 'yɔrpa n'da ra dɛsɛi a mi huxpɛ ja ra t'axca ndɔfani, nɛ'ɛ gátho mi tɛnni. ²⁰ Nɛ nu ra zate bɛya bi mba mfent'i a, nɛ'a ra hyäte pɔngahyå bi fent'i, gue'a ran t'uti í bɔx ra häi nɛ xí 'yɔt' yɛ hyonya nt'ɔt'e bɛ ja rá hmi ra zate. Nɛ gue'a mi hät yɛ jå'i gátho to'o mi ja rá thuhu bɛ ja rá dɛ. Gátho yoho bi t'entpɛ ja ra sibi ra azufre, tengu n'da ra dejå na ndoho a ra sibi. ²¹ Nɛ gátho yɛ jå'i mi tɛn'na ra zate, bi tho nangue ra espada mi pɔxpɛ ja rá nde a mi huxpɛ ja ra t'axca ndɔfani. Nɛ nu'ɛ yɛ doja bɛya bin niyå thoho nangue yɛ ngɔc'yɛi.

20

N'da mahuqhi njɛya

¹ Nɛ nubɛya, dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'behni Ojå mahɛts'i bá çai nɛ bá hyå rán sogui ra hyåhäi ɛmmɛ xɛn hɛ nɛ nts'utho, guerpɛ i 'bɛh yɛ

zìthu. Ne nu'a rá m 'behni Ojã mi cã n'da ra cadena xun ndoho. ² Ne bi bent'a ra jãrga, ne t'ẽmbi ra c'eyã, pe guet'a ra zìthu, rá thuhu í Satanás. Ne bi mba nthãt'i n'da mahuãhi njeya nangu ra cadena. ³ Ne nu'a rá m 'behni Ojã baya, bi 'yentpũ ja ra hyãhãi a ra zìthu. Ne bi go'mi, ne bi hyãt'a ran sogui, ne bi cuahmi xun ho, ngue hin da zã da bõm bũ da hyãt yũ jã'i, asta gue'bũ bi gua'a n'da mahuãhi njeya. M'bejua da mba nso'ts'i 'da yũ pa. ⁴ Ne dá nugã man'da ra hmepya mahẽts'i, xun ngu yun thuts'i, ne nu to'o mi huxpũ bin t'un ran t'ẽdi da 'yõt' ran juãnbate, gãtho min 'yohũ bũ bi tho 'bũ mi ma i ẽc'yẽi ra Jesús, ne'bũ mi mamp'a rá m hman Ojã. Gue nu'ũ gãtho him mi thãnde ra zate xĩ bõxpũ ja ra dejã ne rá nyoguido. Ne nte mi ja bũ yũ dẽ rá thuhu ra zate, xinga guerpũ ja yũ 'yẽ. Nu'ũ bi ndants' mahõn'a 'bũ mi du, ne bin 'yohũ ra Jesús bin ts'ũt'abi n'da mahuãhi njeya. ⁵ Ne guehya yũ mbũdi bi xox Ojã bi t'urcã. Pe nu'ũ mi'da gue bi du, hin da dãmbeñi asta gue'bũ bi gua'a n'da mahuãhi njeya. ⁶ Ne di johya ne majapi ẽ gãtho ẽ ra mbũdi da xox Ojã, ne hin da nu a na yoho ran dãte ngue ra sibi mazãi. Ne dim mbãjã nangu ra Cristo bũ bí ja rá ts'ẽdi Ojã, ne din 'yohũ ra Cristo ngue din ts'ũt'abi n'da mahuãhi njeya.

Da mba nthãpi ra zìthu

⁷ Ne nu'bũ bi gua'a n'da mahuãhi njeya, da mba nsocui a ra zìthu mi ofãdi. ⁸ Ne nu'a ra zìthu baya da bõm bũ, xõ da hyãt mahõn'a yũ jã'i gãtho na ngũni ra ximhãi. Da mba bũ ja ra hãi Gog ne ra hãi Magog ne di japi dim peti gãtho nangu din ja ra dãsui. Ne xun ngu da dẽnni hingui sã da 'bede, tengu ra

'bomu 'bom b_u ndendeja, njon da hyät'i da mbede.
 9 Ne din 'yεrpa thoho b_u ní mba bi mbä'ts'i hap_u mi
 'b_u min 'yoh_u Oja, guep_u ja ra dahnini di huεc Oja.
 Pe bá caḥ mahεts'i ra sibi bi juadi gätho yún sui_u.
 10 Ne nu'a ra zīthu ngue bi hyät'a, bi t'entp_u ja ra sibi
 i the ra azufre, tengu n'da ra deja na ndoho, guep_u
 xí t'entp_u ra zate xí bōxp_u ja ra dādeja, ne'a ra hyäte
 pōngahya gue ran t'uti xí bōxp_u ja ra häi. Ne gätho
 hyu da nu ran unbi nangue ra sibi, ma pa ne ra xui
 høn'b_u go njam'b_u gätho y_u pa mazai.

Ran zεgui ran juḥnbi

11 Ne drá Xuuagä dá nugä mahøn'a, gue n'da ran
 thuts'i x_un ndoho x_un t'axi, ne mi hup_u Oja. Ne
 nu ra ximhäi ne mahεts'i bim 'be 'b_u mi hyant'a mi
 hup_u, ne him man ja b_uya. 12 Ne dá nugä gätho u
 x_un du, hōnt'a go 'be'a ní ja'i, mi 'bäp_u ja rá hmi Oja
 i hup_u. Ne bi mba ma tants'i y_u sōcuḥ b_u, ne'a ra
 sōcuḥ im ma to'o i ja ra temazai. Ne gätho bi mba
 ma juḥnbi nangue'a nt'o't'i b_u 'be'a gätho bi 'yōt'a,
 nu'b_u mi 'b_ui. 13 Ne gätho u gue bi du b_u ja ra deja,
 ne gätho u mi'da bi du hōnb_u go hap_u, ngue gätho i
 'bäp_u 'b_u u x_un du, bi bōm b_u, ne bim 'bäp_u ja rá hmi
 Oja. Ne bi mba ma juḥnbi nangue 'be'a gätho bi 'yōt'
 'b_u mi 'b_ui. 14 Ne nu'a ra xεqui mi 'b_u u x_un du, bi
 t'entp_u ja ra sibi, tengu ra deja na ndoho. Gue'a na
 yoho ran dāte a. 15 Ne nub_u ja ra sōcuḥ gue im ma
 to'o i ja ra temazai, ne nu' u gätho him man t'o't'i yú
 thuhu b_u, bi t'entp_u ja ra sibi.

21

Ma'da'yo mahεts'i ne ra ximhäi

¹ Nε nub_uya, dra Xuuagä, dá nugä man'da bi t'urcä, ngue ma'da'yo mahεts'i nε ma'da'yo ra ximhäi. Nguetho ya bim 'bεdi 'bε'a gätho mi ja b_u mahεts'i nε ra ximhäi. Nε hin'y_u ra deǰa b_u ja ra 'da'yo ximhäi. ² Nε dá nugä bá cǰh mahεts'i guep_u bí 'b_u Oǰa n'da ra hogahnini, gue'a ra Jerusalén ma'da'yo, mahotho, mahoqui, tengu n'da ra hmute i he ra pahni mahotho da mba dín thǰt'ui rá ndø. ³ Nε dá øcä n'da ra nde nts'εdi bin yǰ, gue bá nεxp_u ja ran thuts'i b_u bí hu Oǰa, bi 'yεna: “Dami hyand ya, bi gǰcua mahεts'i rá ngu Oǰa,” bi 'yεna, nε nuya zǰi dim 'b_uhmb_u y_u jǰ'i a. ⁴ Nε guesε Oǰa di un ran johya, nε him man ja y_u guidä y_u jǰ'i, nε hin dín ja ran dǰte mahø'n'a b_u, nε hin dín ja y_u dumb_ui b_u. Nguetho gätho 'bε'a mán unbi mi ja, ya bi thogui. ⁵ Nε nu Oǰa ngue i hup_u ja ran thuts'i, bi 'yεna: “Gätho ma'da'yo dá øt'ä ya.” Nε bi xiqui, dra Xuuagä: “Dami 'yo't' ya 'bε'a dí xi a i, nε sä da t'εc'yεi nguetho majuǰni a.” ⁶ Nε bi xiqui mahø'n'a: “Ya bi guadi 'bε'a gätho dá øt'ä ya. Gätho dá d_u'mi, nε ga juacä ra 'bεfi dá d_u'mi. Zǰi dám 'b_ucä nε dam 'b_ui mazǰi. Nε nu'ε to'o i sä ngue di 'bε a ra te mahyoni thoho, tengu'b_u i tuthe, ga undä ra te i juadi, tengu'b_u ra mbøthe im fonts'a ra dehe ga unni, nε hin da gurqui. ⁷ Nε to'o da dǰha, ga comhbe 'bε'a gätho i jagä, nε ga øt'e ma t'uhnigä ε, nε dy_u Oǰagä ε. ⁸ Pε ga entp_u ja ra sibi ε to'o i su y_un unbi 'b_u da dεngui, nε'ε to'o yoho yún 'yomfεni, nε gätho ε x_un ts'o yǰ mb_ui, nε gätho y_u hyodu, nε gätho y_u 'yomt'εni, nε gätho ε in yǰh_u y_u zǰth_u, nε gätho ε i thǰnde hønt'a go 'bε'a gue him majuǰni, nε gätho ε i man y_u fεhni. Gätho ya da nu na yoho ran

dãte, da t'ɛntpɛ i zø ra sibi ra azufre, tengu ra deɟa na ndoho," bi 'yɛn Oɟa.

Ma'da'yo ra hnini Jerusalén

⁹ Nɛ xø dá nugã man'da ra hmɛpya bi t'urcã. Nu'a n'da ɛ yám 'bɛhni Oɟa mahɛts'i gue min 'yohɛ 'dato yɛm 'bɛhni, gue'ɛ mi the yɛ ximbo gue bi un yɛn ɛnbi bɛ ja ra häi, nɛ nu'a bi xiqui: “Ba ɛɛ, ga ut'a ra hnini, tengu'bɛ ra hmute bin thãt'ui ra Dɛ'yo.” ¹⁰ Nɛ nu'a rá Hogandãhi Oɟa bi bɛngã man'da mahøn'a, tengu'bɛ bi zixcã a rá m 'bɛhni Oɟa bɛ ja n'da ra t'øhø xɛn hɛts'i, nɛ bi 'yurca ra hogahnini Jerusalén ma'da'yo, bi gãh mahɛts'i guepɛ bí 'bɛ Oɟa. ¹¹ Nɛ nu'a ra hnini ɛmmɛ di yoxni nangué rán hose Oɟa i 'bɛpɛ mbo. Nɛ di yoxni tengu ra do ra jaspe i pømhɛyats'i. ¹² Nɛ nu'a ra hnini mi ja bɛ ra mbã't'i, ra ɟado xɛn hɛts'i, goho yá ts'ãt'i. Nɛ nu'a ra mbã't'i, mi ja bɛ 'dɛ'magoho yɛ dãjut'i, nɛ n'da ngu n'da yɛ jut'i mi 'bãpɛ n'da rá m 'bɛhni Oɟa mahɛts'i, da mbãh ra goxthi. Nɛ nu'ɛ 'dɛ'mayoho yɛ jut'i, n'da a n'da nt'o't'i yá thuhu ɛ 'dɛ'ma yoho yá ts'ɛnt'ɛ ra Israel. ¹³ Nɛ n'da nguadi min ja hyu yɛ jut'i, hyu i xopɛ ní bøx ra hyadi, nɛ hyu i xopɛ ní yãh ra hyadi, nɛ hyu i xopɛ ra norte, nɛ hyu i xopɛ ra sur. ¹⁴ Nɛ nu'a ra hnini mi fa'ts'i 'dɛ'mayoho yɛ do, n'da'a n'da nt'o't'i yá thuhu ɛ 'dɛ'mayoho yɛn 'yohɛ gue yá 'bãihɛ ra Jesús, ngue ra Dɛ'yo. ¹⁵ Nɛ nu'a rá m 'bɛhni Oɟa mahɛts'i gue dán yã'be, mi hã n'da ra t'ɛni ra oro, tengu'bɛ ra metro, gue da 'yɛn ra hnini, hangu na ndoho yɛ jut'i, nɛ yɛ fø't'e. ¹⁶ Nu'a ra hnini xɛn zant'ma ndoho, 'da'angu ná mba, nɛ 'da'angu nán ɟanni. Nɛ nu'a ram 'bɛhni mahɛts'i bi 'yɛn ra hnini, nɛ bi 'yɛ' ra güenda ngue yo mahuãhi

ne yo ciento kilómetro ná ndoho, 'da'angu ná mba, 'da'angu nán jhnni, ne 'da'angu nán hęts'i. ¹⁷ Ne nu'a ram 'bęhni bi 'yeni hangu nán hęts'i rá mbä't'i ra hnini, ne bi 'yü' ra güenda ngue hyäte ma goho metro. Ne bi 'yeni tengutho i ęt' yü ja'i. ¹⁸ Ne nu'a ra mbä't'i nt'ęt'e nangue yü do ra jaspe, pe nu ra hnini nt'ęt'e nangue ra oro, tengu'bü ra xito a ra oro. ¹⁹ Ne nu'ü 'de'mayoho yü dądo mi fa'tsa ra mbä't'i, xün ngu nt'üt'i yü t'üdo 'dahma 'dan'yo, ngue di fexni, xüm hmadi di muui. Nu'a rá mbüdi ra dądo nt'üt'i yü t'üdo ra jaspe, nu'a ná yoho ra dądo nt'üt'i yü t'üdo ra zafiro, nu'a ná hyu ra dądo nt'üt'i yü ágata, nu ná goho ra dądo nt'üt'i yü esmeralda. ²⁰ Ne nu'a ná cüt'a ra dądo nt'üt'i yü ónice, ná 'dato ra dądo nt'üt'i yü cornalina, ná yoto ra dądo nt'üt'i yü crisólita, ná hyäto ra dądo nt'üt'i yü berilo, ná gütö ra dądo nt'üt'i yü topacio, ná 'det'a ra dądo nt'üt'i yü crisoprasa, ná 'de'ma'da ra dądo nt'üt'i yü jacinto, ná 'de'mayoho ra dądo nt'üt'i yü amatista. ²¹ Ne gätho 'de'mayoho yü jut'i rá mbä't'i ra hnini nt'ęt'e nangue yü perla gue xün t'axi, ne n'da'a n'da yü perla gue bi t'ęt'e n'da ngu n'da ra jut'i. Ne nu'a ra calle xün ndoho bü mbo ra hnini nt'ęt'e nangue ra oro xün ho, tengu'bü ra xito a ra oro. ²² Ne hin dá nugä n'da ra nijä bü, nguetho gätho rá nguse Ojä a ra hnini, ngue ra Hmu tătetho rá ts'edi, ne ra De'yo, ne 'darpu i 'bühmbü ü i 'büpu ja ra hnini. ²³ Ne nu'a ra hnini, him mahyoni ra hyadi di yorpu, ogue ra ząna, nguetho guesę Ojä ne ra De'yo di yorpu. ²⁴ Ne nangue'a ra nyot'i i ja bü, gätho di yot'ü ne dim 'bümanho ü yü ja'i dim 'büpu gätho yü häi ua ja ra ximhäi. Ne yü ts'üt'abi gätho yü häi dim 'büi di dä

bɥ ɥ yɥn ho xɥ 'yɔt'e, tengu'bɥ di um bɥ yɥn t'unni xɥn ngu di muui. ²⁵ Nɛ nsoquitho yɥ jut'i gätho ra pa, nɛ njam'bɥ da mba njut'i, nguetho njam'bɥ din xui bɥ. ²⁶ Nɛ hɔnt'a go 'bɛ'a gätho di muui, gue bi zän Oja bi 'yɔt' yɥ ja'i 'dahma 'dan'yo yɥ häi ua ja ra ximhäi, nɛ gue'a da hyaxpɥ ɥ, ní thim bɥ mbo ra hnini. ²⁷ Pɛ hin da yɥrpɥ ja ra hnini 'bɛ'a xɥn ts'o, xing yɥ ts'om'bäi da yɥrpɥ, xing yɥ hyäte. Pɛ hɔnt'ɥ to'o bi 'yorpa rá thuhu ra Dɛ'yo bɥ ja rá sɔcuɔ, gue to'o gätho bi un ra temazai, hɔnt'ɥ da zä da yɥrpɥ.

22

Mi ts'ɥtho ba ɛh ra Jesucristo

¹ Nɛ nu'a rá m 'bɛhni Oja xɔ bi 'yurcä man'da mahɔn'a, dra Xuuagä. Ngue n'da ra dɛthe mahoqui thoho ra dehe xɥn güe tengu ra xito, t'ɛmbi rá dehe ra temazai. Nɛ bí nɛxpɥ ja rán thuts'i Oja nɛ ra Jesús ra Dɛ'yo. ² Nɛ bi tho'inde bɥ ja ra calle xɥn ndoho bɥ ja ra hnini. Nɛ n'da n'danguadi mi 'bäpɥ yɥ za t'ɛmbi yɥ za gue di un ra te. Nɛ nu'ɥ yɥ za din zɥdi, n'dazna ngu n'dazna ma'da'yo yɥn dät'o din zɥpɥ, janangue'a 'dɛmayo nidɔ din zɥdi n'dajɛya. Nɛ nu'ɥ yú xi di un yún zaqui gätho yɥ ja'i. ³ Nɛ hin'yɥ 'bɛ'a dí hnu rán ts'ɛmbi Oja bɥ. Pɛ din ja bɥ rá ts'edi Oja nɛ rá ts'edi ra Jesús ra Dɛ'yo. Nɛ gätho yú 'yɛhɛ da dɛnde ɥ nɛ da 'yɔrpa yú 'bɛfi. ⁴ Nɛ nu'ɥ dim 'bɥpɥ da nu rá hmi Oja, nɛ gätho din ja rá thuhu Oja bɥ ja yú dɛ. ⁵ Nɛ hin'yɥ bɥ ra xui, janangue'a njon da hyom man'da ran nɛqui, xing ra hyadi, nguetho guesɛ Oja ra Hmu di yozɛhɛ bɥ. Nɛ nu'ɥ dim 'bɥpɥ din ts'ɥt'abi gätho yɥ pa mazai. ⁶ Nɛ nu'a ram 'bɛhni bi xicä: “Gätho ram hma gá

'yøde, majuani a, ne da zä da t'εc'yεi gätho. Nu'a Oja ra Hmu, gue'a di un rá Hogandähi yú pøngahya, ya bá pεncä ua drám 'behni gä a, ngue ga xi ahü 'be'a din ja, gue yú 'yεhε ahü Oja. Ne him maya'a din ja," bi 'yεna. ⁷ "Dami 'yøhmbü ya," εn'a ra Jesús, "him maya'a gue gua εcä. Gan johyahü gätho ahü gue guí εc'yεihü 'be'a din ja, nt'o't'i bü ja ra søcuä," bi 'yεna. ⁸ Ne nugä dra Xuuagä, majuani dá øde ne dá nugä 'be'a gätho bi t'urqui ngue dá o't'ä ua. Ne nu'bü mi gua'a 'be'a dá øcä ne 'be'a xí 'yurqui, dán danyahmu bü ja rá gua ram 'behni mahεts'i bi 'yurqui gätho, dí εna gue ga thände. ⁹ Pe nu ram 'behni bi xiqui: "O guí thandegui, nguetho nugä dra 'yεhεgä tengu i, ne ni cuhü mi'da yü pøngahya, ne gätho mi'da ü gue i εc'yεi 'be'a gä 'yørpü ja ra søcuä. Hønsε Oja gui thände," bi 'yεna. ¹⁰ Ne xø bi xicä ram 'behni büya: "O guí pεs' thoho na gä 'yo't'i, ngue 'be'a din ja, nguetho him maya'a din ja. ¹¹ Ne nu'ü to'o i øt' ran ts'o, thocua thoho da 'yøt' ran ts'o, ne gätho to'o i øt' ran ts'om'bäi, thocua thoho da 'yøt'e. Pe nu'ü to'o i øt' ran ho, thocua thoho da 'yøt' ran ho, ne to'o mahoqui thoho yú mbüi thocua thoho gue xtán ho yú mbüi," bi 'yεn'a rá m 'behni Oja mahεts'i 'bü mi xiqui. ¹² Ne bi 'yεngä ra Jesús büya: "Ne guehna dí xi ahü, him maya'a ba εcä. Ne n'da ngu n'da ga un rán theui 'be'a gätho bi 'yøt'e. ¹³ Nugä gätho dá d'ü'mi ne ga juacä ra 'be'fi dá d'ü'mi, dra mbüdigä ne dran zεguigä, zäi däm 'büi ne dam 'büi mazäi. ¹⁴ Majäpi thoho gätho mahoqui yú mbüi nangue Oja, tengu'bü m'beni yú pahni. Janangue'a i ja yán t'εdi da yärpü ja yú goxthi ra hnini. Ne nu'ü to'o da zä da yärpü, da zä da zi yán dät'o yü za gue t'εmbi

**Ra 'da'yohogui nangué ma Hmuh[†] ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366